Opłata pocztowa niszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

Nr. 179 (871) | Łódź, Środa 4 Sierpnia 1926 | זיבעטער יאהרגאַנג | לאָדז מיטוואָך כד אב תרפ"ו. | Nr. 179 (871)

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאַווער 21, טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel 24-71

געגען דעם ווילען פון סענאט

וועלען בעשטעטיגט ווערען די קאנסטיטוציע-ענדערונגען.

וואַרשאַ, 3. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספאָנדענט). היינט איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ ביים פרעמיער באַרטעל אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן לעצטען אינצידענט צווישען סיים-מאַרשאַלעק ראַטאַי און סענאַט-מאַרשאַלעק טראָמפּטשינסקי וועגען די ענדערונגען אין דער קאָנסטיטוציע.

אויף דער דאָזיגער קאָנפערענץ זענען אנוועזענד-געווען: סענאַט-מאַרשאַלעק טראָמפּטשינסקי, סיים-מאַרשאַלעק ראַטאַי, יוסטיץ-מיניסטער מאַקאָווסקי און פרעמיער באַרטעל.

צווישען סיים-און סענאַט-מאַרשאַלעק איז צו קיין הסכם נישט געקומען. די רעגירונג האָט גשטיצט די שטעלונג פון סיים-מאַרשאַלעק.

אין רעזולטאַט פון דער קאָנפערענץ איז בעשלאָסען-געוואָרען, אַז נישט-וואַרטענדיג אויף דער דאָנערשטאָגדיגער זיצונג פון סענאַט, זאָל דאָס געזעץ וועגען ענדערען די קאָנסטיטוציע תיכף איבערגעשיקט ווערען דעם מלוכה-פרעזידענט צום אונטערשרייבען.

אַזוי-אַרום האָט די דאָנערשטאָג'דיגע סענאַט-זיצונג שוין נישט קיין שום בעדייטונג.

פראנצויזישע אויסערן-פאליטיק בלייבט אונפערענדערט.

וויען, 3 (פּאַט) „נייע פרייע פרעסע“ ברענגט אַ געשפרעך פון איהר פּאַריזער קאָרעספּאָנדענט מיט בריאַנ'ען.

בריאַן האָט ערקלערט, אַז פראַנקרייכ'ס אויסערן-פּאָליטיק וועט בלייבען אונפערענדערט. די לאָקאַרנער פּאָליטיק וועט ווערען פּאָרטגעזעצט. די פּאָליטיק וועט שטרעבען צו אַ דערנעהנטערונג צווישען פראַנקרייך און דייטשלאַנד.

כ'האָב בדעה אויף הערבסט צו פאָהרען קיין גענף, כדי מיטצואַרבייטען ביים אַריינגעהמען דייטשלאַנד אין דער פעלקער-ליגע.

גרויסע אונרוהען אין מעקסיקא.

מעקסיקאָ, 3 (פּאַט) ביז איצט איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז בעת די אונרוהען זענען גע'הרג'עט געוואָרען 26 פערזאָן.

דער לעצטער צוזאַמענשטויס איז פאָרגעקומען אין טאַמפּיק, וואו די קאַטאָליקען האָבען זיך געגענגעשטעלט דער מאַכט, נישט דערלאָזענדיג צו פערמאַכען די קאַטוילישע קאַטעדרע.

ס'איז גע'הרג'עט געוואָרען 1 פערזאָן, אַ פּאָר מענשען זענען פערוואונדעט.

פויבסט בעמיהט זיך פאר די מעקסיקאנער קאטאליקען.

רוים, 3 (פּאַט) ווי די בלעטער מעלדען, זאָל דער פויבסט זיך ווענדען אויף אַ דיפּלאָמאַטישען וועג צו די פעראייניגטע שטאַטען פון אַמעריקע, זי זאָל בעמיהען מילדער צו מאַכען די מעקסיקאַנישע דעקרעטען געגען דער קאַטוילישער רעליגיע.

בלוטיגער צוזאמענשטויס

צווישען קאמוניסטען און רייכסבאנער צוליב א פוילישען ארב.

בערלין, 3 (פּאַט) אין ווערנוואובען איז געקומען צו אַ בלוטיגען צוזאַמענשטויס צווישען קאָמוניסטען מיט די רייסבאַנער (מיטגלידער פון אַ רעפּובליקאַנישער אָרגאַניזאַציע) די קאַמוניסטען זענען אָנגעפאַלען אויף די לעצטע און פערוואונדעט 25 פערזאָן.

צום צוזאַמענשטויס איז געקומען צוליב דעם פאַקט, וואָס איינער פון די רייכסבאַנער האָט געגעבען אַ פּאַסש אַ פוילישען סעזאָן-אַרבייטער. די קאָמוניסטען אין דער צאָהל פון 300 פערזאָן האָבען זיך אָנגענומען פאַר דעם פוילישען אַרבייטער, דערביי איז געקומען צו אַ שאַרפען גאַסען-קאַמף.

פראנצויזיש-אמעריקאניש. אבמאך

וועגען מלחמה-חובות נישט ראטיפיצירט.

פּאַריז, 3. (פּאַט). „האַוואַס אַגענטור“ רעכענט, אַז די נאַציאָנאַל-פערזאַמלונג וועט צונויפגערופען ווערען אין ווערסאַל דעם 10 אויגוסט, נאָכדעם וועט די סעסיע פון פּאַרלאַמענט געשלאָסען ווערען.

פאַר דער הערבסט-סעסיע וועט דער פּאַרלאַמענט זיך נישט צוזאַמענקומען. פון דעם איז געדרונגען, אַז די ראַטיפיקאַציע פון דעם וואַשינגטאָנער און לאָנדאָנער אָבמאַך וועגען די מלוכה-חובות וועט נישט פאָרקומען פאַר דער הערבסט-סעסיע.

פייערונגען לכבוד דעם 70-יעהריגען געבורטס-טאג פון אחד-העם.

ירושלים. (י.ט.א.) לכבוד דעם 70-יעהריגען געבורטס-טאָג פון אחד-העם, וואָס פאַלט אויס כ"ה אב (5-טער אויגוסט) זענען אין פיל ערטער פון ארץ-ישראל שוין פאָרגעקומען פיל פעראַנשטאַלטונגען לכבוד דעם בעל-היובל. אויף דעם אַדרעס פון אחד-העם קומען גליקוואונש-טעלעגראַמען פון אַלע טיילען פון דער וועלט.

לאָנדאָן. (י.ט.א.) דאָ איז פאָרגעקומען אַ פייערונג לכבוד דעם 70-יעהריגען געבורטס-טאָג פון אחד-העם. דער דיכטער חיים נחמן ביאַליק, מ. מ. אוסישקין, אַבער-ראַבינער ד"ר חיות, רעדאַקטאָר פון העולם קליינמאַן א.א.וו., וועלכע ווײלען איצט אין לאָנדאָן זענען אַרויסגעטרעטען מיט רעדעס, שילדערענדיג די גרויסע פערזענליכקייט פון אחד-העם.

יוד. ליטעראטען און זשורנאליסטען צום טויט פון ישראל זאנגוויל.

וואַרשאַ, 3 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער פעראיין פון יודישע ליטעראַטען און זשורנאַליסטען אין וואַרשאַ האָט בעאויפטראַגט דעם פערוואַלטונגס-מיטגליד פון פעראיין ה' העפטמאַן, וועלכער ווײלט אין לאָנדאָן, ער זאָל אַרויפלעגען אַ קראַנץ אין האַלטען אַ רעדע אויפ'ן קבר פון ישראל זאַנגוויל אין נאָמען פון פעראיין.

אויסער דעם, האָט דער פעראיין פון יודישע ליטעראַטען און זשורנאַליסטען אָוועקגעשיקט אַ מיטגעפיהל-דעפּעשע דער אלמנה פון ישראל זאַנגוויל.

פרטים וועגען אטענטאט אויף דעם שפאנישען דיקטאטאר.

מאַדריט, 3 (פּאַט) נעכטען איז דאָ אַרויסגעגעבען געוואָרען אַ האַלב-אָפיציעלער קאָמוניקאַט וועגען דעם נישט-געלונגענעם אַטענטאַט אויף דעם גענ. פרימאָ דע ריוועראַ.

דער קאָמוניקאַט שטעלט פעסט, אַז אין דעם מאָמענט, ווען דער פרעמיער איז געפאָהרען מיט זיין אויטאָ צום וואָקזאַל אין באַרצעלאָן, איז צוגעלאָפען אַ פערזאָן, וועלכער האָט געוואָרפען אויף דעם פרעמיער אַ שטילעט. דער שטילעט איז געבליבען שטעקען אין וואַנד פון אויטאָ.

פרימאָ דע ריווערא האָט געהייסען אָפּשטעלען דעם אויטאָ, בעטראַכט דעם שטילעט, נאָכדעם האָט ער ווייטער פאָרטגעזעצט זיין רייזע. דער אָנפאַלער איז פערהאַלטען געוואָרען.

טעראריסטישע ארגאניזאציע אין בידגאשטש.

בידגאָשטש, 3. (פּאַט). פאַר'ן קרייז-געריכט האָט זיך נעכטען אָנגעהויבען דער פּראָצעס געגען באַרישעוויטש און גראנסקי, סטודענטען פון פּאָליטעכניקום. זיי זענען געווען בעשולדיגט אין געהערען צו אַ טעראָריסטישען פעראיין „אסנאווא“. די אויספאָרשונג האָט אַרויסגעוויזען, אַז ס'איז געפּלאַנט געווען אויפצורייסען מיליטער-איינריכטונגען אין בידגאָשטש.

דאָס געריכט האָט ביידע סטודענטען פער'משפט צו 8 יאָהר קאַטאָרגע.

מארגען — אלגעמיינער שטרייק

אין די לאדזער שטאטישע אונטערנעהמונגען.

(ב) נעכטען ביז שפעט אין אָוועגד האָבען זיך בעראַטען די פאָרשטעהער פון די בעזונדערע פעראיינען פון די אַרבייטער אין די שטאָטישע אונטערנעהמונגען.

דערנאָך איז פאָרגעקומען אַ געמיינזאַמע זיצונג, אויף וועלכער ס'איז אָפּגעגעבען געוואָרען אַ בעריכט וועגען דער ביז-איצטיגער אַקציע.

אַ רייה רעדנער האָבען פאָרגעוואָרפען דער שטרייק-קאָמיסיע, פאַרוואָס דער שטרייק איז נישט אויסגעבראָכען נעכטען, נאָר ערשט מאָרגען.

נאָך אַ לענגערער דיסקוסיע איז בעשלאָסען-געוואָרען, אַז מאָרגען, דאָנערשטאָג, זאָל אויסברעכען דער שטרייק אין דער גאַזאָווניע, טראַמוואַיען און צופאָהר-טראַמוואַיען, שעכט-הויז און מאַגיסטראַט.

ס'איז בעשלאָסען געוואָרען דערווייל איבערצולאָזען ביי דער אַרבייטער: אין דער קעסעל-אָפּטיילונג פון דער גאַזאָווניע, שפּיטאָלען, ערציהונגס-אַנשטאַלטען און פאָגאָטאָוויע.

ס'איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַ ספּעציעלע שטרייק-קאָמיסיע, וועלכע וועט דורכפיהרען אַלע טעכנישע פאָרבערייטונגען צום שטרייק.

אויב דער שטרייק וועט דויערען עטליכע טעג, וועלען אויך אַראָפּגענומען ווערען פון דער אַרבייט די אַרבייטער, וועלכע זענען איבערגעלאָזט געוואָרען ביי דער אַרבייט, און ס'וועלען אויך פערשטרייקען די אַרבייטער אין דער עלעקטראָווניע. טעלעפאָנען, קאַנאַליזאַציע און אין די אַרבייטסלאָזען-ביוראָ'ען. —

נאָך דער קאָנפערענץ האָבען די פּראַ"נס-פאָרשטעהער בעקומען צירקולאַרען וועגען צוטרעטען צום שטרייק און וועגען דעם, אַז אַלע אַרבייטער וועלען גערופען זיך אונטערצוואַרפען די בעפעהלען פון דער שטרייק-קאָמיסיע.

די עלעקטראוניע - ארבייטער וועלען דערווייל נישט פערשטרייקען.

(ב) אויף דער נעכטיגער זיצונג פון דער „קאָמיסיע פון 5“ איז בעטראַכט געוואָרען די פּראַגע וועגען די לעצטע פאָרבערייטונגען צום אַלגעמיינעם שטרייק פון די אַרבייטער אין די שטאָטישע אונטערנעהמונגען.

אויף דער דאָזיגער זיצונג איז אָנגעוויזען-געוואָרען, אַז אויב דער שטרייק זאָל אויך אַרומנעהמען די עלעקטראָווניע, וואָלטען די טעקסטיל-פאַבריקען זיך געמוזט אָפּשטעלען, ווייל ס'וואָלט נישט געווען קיין ליכט און קיין קראַפט, און דאַן וואָלטען די טעקסטיל-אַרבייטער, וועלכע אַרבייטען ס'רוב אויף אַקאָרד, געמוזט ליידען און וואָלטען נישט געהאַט אויף צום לעבען

ס'איז ווייטער אָנגעוויזען געוואָרען, אַז ערשט איצט האָט זיך אָנגעהויבען דער ווינטער-סעזאָן און די אַרבייטער קענען אַ ביסעל מעהר פערדינען אַרבייטענדיג גאַנצע 6 אין דער וואָך, — וואָלטען זיי איצט געשטעלט געוואָרען אין אַ שווערער לאַגע.

נאָך אַ לענגערער דיסקוסיע אין דער פּראַגע, איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז די עלעקטראָווניע - אַרבייטער זאָלען דערווייל נישט צוטרעטען צום שטרייק. נאָר אויב אין משך פון די ערשטע טעג וועט דער שטרייק נישט האָבען קיין פּעולה, — דאַן וועלען אויך פערשטרייקען די עלעקטראָווניע-אַרבייטער און די אַקציע וועט פערשאַרפט ווערען.

פּויליש-סאָוויעטישע אונטערהאַנדלונגען

וועגען שליסען אַנ׳ענדגילטיגען באַהן-אָפּמאַך.

גרויסע פערפליצונגען אין גאַליציען.

בעראַטונגען וועגען שליסען אַ סאָוויעטיש-פּוילישען באַהן-אָפּמאַך.

פּ ו י ז ע ן, 3. (טעלעפאָניש). היינט האָט זיך דאָ אָנגעהויבען דער צוזאַמענפאָהר פון די פאָרשטעהער פון פּוילישע און סאָוויעטישע באַהנען. דאָס וועט זיין דער צווייטער צוזאַמענפאָהר וועגען רעגולירען די קאָמוניקאַציע צווישען רוסלאַנד און פּוילען.

אויף דעם צוזאַמענפאָהר דאַרפען ענטגילטיג אָנגענומען ווערען פאַרשריפטען וועגען אינדירעקטער פערזאָנען- און משאות-קאָמוניקאַציע מיט די סאָוויעטען.

אַלס פאָרזיצענדער איז אויסגעוועהלט געוואָרען דער שעף פון דער אָפּטיילונג פון באַהן-מיניסטעריום, טושינסקי.

די גרויסע פערפליצונגען נעבען קראָקאָ.

ק ר אַ ק אָ, 3. (טעלעפאָניש). היינט אין אָוונד האָט די ווייסעל אויף אַ גרויסען מרחק אויסגעגאָסען.

ס׳איז פערגאָסען געוואָרען אין פערשידענע ערטער העכער 900 מאָרגעס ערד. אין דער אומגעגענד פון קראקא זענען פערגאָסען געוואָרען אַ סך הייזער, וואָס געפינען זיך זעהר נידריג.

ז אַ ק אָ פּ אַ נ ע, 3. (כּפּ.) די געפאַהר פון אַ פערפליצונג איז דאָ זעהר גרויס. דאָס וואַסער אין דונאַיעץ הויבט זיך וואָס אַ מאָל מעהר.

אין זאַקאָפּאַנע איז אַרויס פון די ברעגעס דער טייך זובאַלטאָווקא, עס זענען אָוועקגעריסען געוואָרען צוויי הייזלעך.

דרייסטער באַנדיטען-אַנפאַל אין פּאָוואָנזעק.

דער בעוואָוסטער באַנדיט זיעלינסקי ענטלאָפען.

וו אַ ר ש אָ, 3 (טעלעפאָניש) נעכטען בייטאָג איז דער פּאָליציאַנט פון 26. קאָמיסאַריאַט אַדאַמסקי, שטעהענדיג אויפ׳ן פּאָסטען אין פּאָוואָנזעק, אַלאַרמירט געוואָרען, אַז אויף דער אָרטיגער בעקעריי פון טאַדעאוש בלאַשציג זענען אָנגעפאַלען צוויי באַנדיטען, בעוואָפענטע אין ביקסען.

אַדאַמסקי האָט געמאָלדען וועגען דער זאַך דער פּאָליציי און איז אַליין אַוועקגעלאָפען אויפ׳ן אָרט.

דערזעהענדיג פון דערווייטענס דעם פּאָליציאַנט, זענען די באַנדיטען אַנטלאָפען אויפ׳ן צמענטאַזש.

דער פּאָליציאַנט איז זיי נאָכגעלאָפען.

דערווייל איז אויף אייניגע אויטאָמאָבילען אָנגעקומען פּאָליציי, וועלכע האָט אַרומגערינגעלט דעם צמענטאַזש.

נאָך לאַנגע זוכענישען האָט מען איינעם פון די באַנדיטען געפונען בעהאַלטען אין די קושאַקעס.

ווען די פּאָליציאַנטען האָבען זיך אָנגעהויבען צו דערנעהנטערן, זענען זיי בעגעגענט געוואָרען מיט אַ שיסעריי.

איינעם פון די פּאָליציאַנטען איז דאַן געלונגען זיך צו דערנעהנטערן צום באַנדיט און דערלאַנגען איהם מיט אַ ביקס אַ זעץ אין קאָפּ.

דער באַנדיט האָט פון זעץ פערלוירען דאָס בעוואוסטזיין. מען האָט איהם דאַן ענטוואָפענט און אַ געשמידטען אין קייטען אָפּגעפיהרט אין קאָמיסאַריאַט.

עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז דאָס איז דער בעוואוסטער באַנדיט יאַן טשטענשניאַק, פון פּאָוואָנזעק, וועלכער איז ערשט מיט אייניגע טעג צוריק אַרויס פון תּפיסה.

דער צווייטער באַנדיט איז אַנטלאָפען.

קורץ דערנאָך האָט זיך די פּאָליציי דערוואוסט, אַז דער אַנטלאָפענער באַנדיט געפינט זיך אין וואַרזשישעוו.

אַזוי ווי עס איז ענטשטאַנען אַ חשד, אַז דער אַנטלאָפענער איז דער געזוכטער באַנדיט זיעלינסקי, האָט דער וואַרשאָווער פּאָליציי-קאָמענדאַנט פעראָרדענט דורכצופיהרען אין דער גאַנצער געגענד אַ גרויסע אָבלאַווע.

די אָבלאַווע האָט קיין רעזולטאַט נישט געגעבען

ארום דעם שוואַרצבאַרד פּראָצעס

פּ אַ ר י ז, (י. ט. א.) די ידיעה פון אַ וואַרשאָווער יודישער ציימונג וועגען אַנ׳אָנפאַל פון דער פרוי פּעטלוראַ אויף דער פרוי שוואַרצבאַרד, וואָס זאָל זיין פאָרגעקומען ביים אויספאָרשונגס-ריכטער בעת אַ פערהער, שטימט נישט מיט דער ווירקליכקייט.

וועגען עניין שוואָרצבאַרד וועט ביז אָקטאָבער מאָנאַט נישט פאָרקומען קיין שום נייעס, ווייל עס האָבען זיך אָנגעהויבען די געריכטס-וואַקאַציעס, אַזוי דאָס די ווייטערע אויספאָרשונג, אויסהערען עדות א. ד. גל. איז אָבגעשטעלט געוואָרען אויף דער גאַנצער צייט פון די וואַקאַציעס.

שטראָפען פאַר פערלענגטע שטייערן.

וו אַ ר ש אַ, 3 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום טיילט מיט, אַז ביים אויפמאָהנען די שטייער-חובות ווערען די שטראָפען פאַר די פערלענגטע שטייערן גערעכענט: ביז׳ן 15. ה. ח. - אַנדערהאַלבען פּראָצענט; פון 16. ביז׳ן 31. ה. ח. - 2 פּראָצענט; פון 1. סעפּטעמבער – 10 פּראָצענט.

סינדיקאַט פאַר דער ענטוויקלונג פון חיפה.

לאָ נ ד אָ ן. (יט״א). די דירעקטאָרען פון דער חיפה-האַפען-בוי, די ה״ה ראָזענבלאַט, פּאסמאַן, קוצנאָק און לעווי, וועלכע געפינען זיך איצט אין לאָנדאָן איז געלונגען צו שאַפען אין לאָנדאַן אַ סינדיקאַט אויף דורכצופיהרען און פינאַנסירען אַלע פּלענער פון דער געזעלשאַפט (חיפה-האַפען-בוי, פּלאַנטאַציעס און אַנדערע).

אַ רייה זעהר איינפלוסרייכע פּערזענליכקייטען פון לאָנדאָנער סיטי, איינשליסליך פיהרענדע נישט-יודישע פירמען זענען צוגעשטאַנען צום סינדיקאַט. די יודישע אינטערעסען, ספּעציעל די יודישע אַרבייט איז נעהנגענד פערזיכערט

העברעאישער פּאָעט גרינדעט אַ מיידעל-פאַרמע אין ארץ-ישראל.

נ י ו - י אָ ר ק. (יט״א). דער אַלטער העברעאישער משכּיל און פּאָעט, ישראל פיין, בעקאַנט פון זיין בוך לידע „נגינת בן יהודה״ האָט געפייערט זיין 79-יעהריגען געבורטס-טאָג. דער יובילאַר האָט מנדב געווען אַ הויז פאַר אַ יודישער מיידעל-פאַרמע אין ארץ-ישראל. דאָס הויז וועט געבויט ווערען אין הרצליה אויפ׳ן לאַנד, וואָס ה׳ פיין האָט נאָך מיט יאָהרען צוריק געשענקט דער פרויען-אָרגאַניזאַציע „הדסה״.

עפענטליכער דאַנק פאַר אַ 15-יעהריג יודיש יונגעל פון פּוילען.

ק ע ל ן. (י.ט.אַ.) דאָס „קעלנישע יודישע וואָכענבלאַט״ טיילט מיט, אַז דער רעגירונגס-פּרעזידענט אין קעלן האָט עפענטליך געדאַנקט דעם 15-יעהריגען יודישען יונגעל פון פּוילען מאַקס ווייס, דערפאַר, וואָס ער האָט איינשטעלענדיג זיין אייגען לעבען געראַטעוועט פון זיכער׳ן טויט אַ 5-יעהריג מעדעלע אננאַ קאַפּעס.

דאָס מעדעלע האָט באָדענדיג זיך אין רהיין, גענומען טרינקען און ווייס האָט זי אַרויסגעראַטעוועט פון טייך.

רעגולירונג פון דער אַפּראָוויזאַציע-פּאָליטיק.

פּראָיעקטען פון אינערן-מיניסטעריום.

וו אָ ר ש א, 3. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). דאָס אינערן-מיניסטעריום האָט אויסגעאַרבייט פאַר׳ן עקאָנאָמישען קאָמיטעט ביים מיניסטאָרען-ראַט אַ רייה פּראָיעקטען, ווי אַזוי צו רעגולירען די אַפּראָוויזאַציע-פּאָליטיק אין לאַנד אויפ׳ן יאָהר 1926-27.

קודם-כּל וועט – אין הסכּם מיט די פּראָיעקטען – פערגרעסערט ווערען דער עקספּאָרט פון ווייץ קיין אויסלאַנד; ס׳וועט בעגרעניצט ווערען די קאָנסומציע אין לאַנד (אין לאַנד וועט מען אין דער ערשטער רייה בענוצען נאָר קאָרן); קאָרן וועט מען ערשט דאַן קענען עקספּאָרטירען, ווען ס׳וועט פעסטגעשטעלט ווערען, אַז אין לאַנד פעהלט נישט אויס.

אויסער דעם, וועט אָנגעפיהרט ווערען אַ מין אויספוהר-אָפּצאָהל. די „באַנק ראָלני״ וועט בעקומען גרעסערע קרעדיטען אויף צו קויפען עלעוואַטאָרס און ס׳וועלען אויך סובסידירט ווערען די שטאָדטישע בעקערייען.

ווי אַזוי קיילע קאַפּעל פון גאַליציען האָט אייגעהאַנדעלט אַ קאָנווערט... פאַר 170 דאָלאַר.

וו אַ ר ש אַ, 3 (טעלעפאָניש). קיילע קאַפּעל, פון גאַליציען, איז אַראָבגעקומען קיין וואַרשאַ אויסקויפען אַ שיפס-קאַרטע קיין אַמעריקאַ. פאַר׳ן שיפס-ביוראָ אויף מאַרשאַלקאָווסקאַ 144 איז געווען אַ גרויסער געדראַנג, וואָס עס האָט זי אַריינגעבראַכט אין אומגעדולד. דאָס האָט בעמערקט אַנ׳אומבעקאַנטע פרוי, וועלכע האָט זיך דערנעהנטערט צו דער גאַליציאַנער׳ן און דערצעהלט:

– גאַראַנים וואַרטען אין דער לאַנגער רייה און שטופּען זיך אין געדראַנג, ווער ס׳איז אָבער קלוג, ווענדט זיך דורך דער הינטער-טהיר צו דער סעקרעטאַרקע פון דירעקטאָר, וועלכע ערלעדיגט שנעל פאַר 1 זלאָטי.

– פאַר 1 זלאָטי, – האָט אייגעפונען די גאַליציאַנערין, איז ווערט די זאַך צו מאַכען.

זי איז מיט דער אומבעקאַנטער אַרויס אויף די טרעפּ, וואו עס האָט זיי טאַקע באַלד בעגעגענט די „סעקרעטאַרקע״.

איבערצעהלענדיג די 170 דאָלאַר׳, וועלכע די גאַליציאַנערין האָט געהאַט אָנגעגרייט אויף דער שיפס-קאַרטע, האָט די „סעקרעטאַרקע״ געפונען אַלץ אין אָרדנונג, אַריינגעלעגט דאָס געלד אין אַ קאָנווערט, אומגעקעהרט עס דער גאַליציאַנערין און געהייסען אַרויפגעהן אַ שטאָק העכער.

די פרוי קאַפּעל איז אַרויף אַ שטאָק העכער און איז געבליבען וואַרטען. ווען עס איז אַריבער אַ צייט און די „סעקרעטאַרקע״ האָט זיך נישט בעוויזען, האָט זי צוריק אויפגעמאַכט דעם קאָנווערט און – געמאַכט אַ געוואַלד:

אָנשטאָט די 170 דאָלאַר איז אין קאָנווערט געלעגען... 300 פּוילישע מ.

די שווינדלערינס איז שוין נישט געלונגען צו כאַפּען.

סענסאַציאָנעלער פּראָצעס נעגען אַ יודישען פלייש-הורטאָווניק.

פער׳משפּט פאַר אַ גנבה צו 2 יאָהר תּפיסה.

וו אַ ר ש א, 3 (טעלעפאָניש) דעם זיצונגס-זאַל פון אַפּעלאַציע-געריכט האָט נעכטען איבערפילט אַ ספּעציעל פּובליקום – פון יודישע קיילערס און פלייש-הענדלער.

דעם אָריגינעלען פּובליקום האָט צוגעצויגען אין געריכט אַריין פאָלגענדער אינטערעסאַנטער פּראָצעס:

מיט אַ צייט צוריק איז אויסגעפיהרט געוואָרען אַ גרויסע גנבה אין קענדזיערסקי׳ס יובעליר-קראָם אויף מאַרשאַלקאָווסקאַ 139.

אַזוי ווי מען האָט נאָך דער גנבה געפונען פערשלאָסען אין קעלער קענדזיערסקי׳ס שיק-יונגעל, וויקטאָר גאָלעמביאָווסקי, איז ענטשטאַנען אַ חשד, אַז ער האָט אַ שייכות צו דער גנבה.

דער בעליסטנער קענדזיערסקי האָט איהם דאַן אָנגעהויבען איינרעדען, אַז אויב ער וועט אָנגעבען, ווער עס האָט אויסגעפיהרט די גנבה, וועט ער אַליין בעפרייט ווערען.

גאָלעמביאָווסקי האָט דאַן אויסגעגעבען, אַז צו דער גנבה האָט איהם אָנגערעדט דער פלייש-הורטאָווניק משה בלאַכאַרסקי.

צוליב דער דאָ יגער ערקלערונג, איז בלאַכאַרסקי אַרעסטירט געוואָרען און מען האָט איהם, צוזאַמען מיט גאָלעמביאָווסקי׳ן, געשטעלט פאַר׳ן געריכט.

אין קרייז-געריכט האָט גאָלעמביאָווסקי אָפּגערופען זיין פריהערדיגע ערקלערונג, פערזיכערענדיג, אַז ער האָט אויפ׳ן יוד בלאַכאַרסקי אָנגעוויזען כּתּם אַזוי, מיינענדיג, אַז מען וועט איהם בעפרייען

דאָס קרייז געריכט האָט אָבער דאָס-מאָל זיין ערקלערונג נישט גענומען אין אַכט און פער׳משפּט בלאַכאַרסקי׳ן צו 2 יאָהר תּפיסה און גאָלעמביאָווסקי׳ן – צו 1 יאָהר תּפיסה.

געגען דעם אורטייל האָבען ביידע אָנגעקלאָגטע אַפּעלירט.

א פאַבריקס-בנין

מעגליך אין צענטער פון שטאָדט, ווערט געזוכט צו קויפען.

אָפערטען מיט גענויע קאָסטען-אָנגאַבע ביז פרייטאָג 1 אַ זייגער מיטאָג-צייט אָפּצוגעבען אין מאַנופאַקטור-געשעפט פּעטריקאַוער 73, פראָנט, 1. שטאָק, רעכטס.

886

אַלטע שריפט

(שמעריט)

צו פערקויפען. צו ערפאַהרען אין אַדמיניסטראַציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט״.

וויכטיג פאַר לעטניקעס!

בעפאָר איהר געהט קויפען, איבערציינט אייך, – דאָס נאָר אין דער פאַבריק

ש. שוואַרצאָווסקי

פּולנאָצנאַ 24 טעל. 31-85

בעקומט איהר שטענדיג אויף לאַגער אין גרויסען אויסוואַהל:

פּאַטענטירטע פעלד-בעטען פון דער בעוואוסטער מאַרקע „Palma-Patent“ מיט אַ גאַראַנטיע אויף 3 יאָהר,

מעטאַל-בעטען, לע שאַהעס, האַמאַקעס, קינדער-בענקלעך, קינדער-שפּאַציר-וואָגענס אין- און אויסלענדישע.

פעלד-בעטען מיט ווענטלעך צו 18 ז״. און פּאַלאַטקע-14 זל.

אַלעס צו קאָנקורענץ-פרייזען!

Dr. med.

WOLF EYCHNER

Zgierska 38, tel. 34-72

ספּעצ. פאַר אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען.

נעמט אָן פון 6 ביז 8 אָוונד.

פון 12 ביז 1 מיטאָג אין דער לעטשניצע אויף נייערם מאַרק, פּעטריקאָווער 294.

Dr. med. Braun

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער - שוואַכע.

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (הויך-אויסטאַל).

23 פּאָלודניאָוואַ 23

– – טעלעפאָן 40-26. – –

נעהמט אָן פון 9–10 און פון 6 -8 אָוונד.

לאָדז. 4 אויגוסט 1926

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז. 4. אויגוסט 1926

זאַנגוויל—דער מאָדערנער יודישער נביא.

אַנרי באַרבים וועגען זאַנגוויל'ס „די שטימען פון ירושלים".

דער בערימטער פראַנצויזישער שריפטשטעלער אינטערנאַציאָנאַליסט אַנרי באַרבים האָט קורץ פאַר ישראל זאַנגווילס טויט פערעפענטליכט דעם דאָזיגען אַרטיקעל. מיר גיבען איהם איבער מיט קיצורים.

איך געה שפּאַצירען אויף די ברייטען פון באַזאַלשעט, בעת איך טייל זיך מיט מיינע לעזער מיט די איינדריקען פון ישראל זאַנגווילס בוך: „די שטימען פון ירושלים", וועלכעס איז לעצטענס ערשינען און איז איבערגעזעצט געוואָרען פון ענגליש דורך אַנדריי זשוב. אַ בוך פון זאַנגווילען איז תמיד אַ געוואונשענע ערשיינונג צוליב זיין גרויסען טאַלאַנט, זיין הויכען געוויסען און אַפילו ווען ער איז צו סוביעקטיוו, פערדינט דער ענגלישער ראָמאַניסט און עסייאיסט אין אַלע צייטען צו פיגורירען צווישען דעם הייפעל פּאַטריאַרכען פון אונזער צייט, און אַלץ וואָס ער זאָגט, דאַרף געהערט ווערען.

אין דעם איצטיגען בוך זינגט ער שבחים דעם יודען און שילדערט זיין אומענדליכע מאַרטירעלאָגיע. ער שטעלט אַרויס בולט דעם מוסטער, וואָס יודען האָבען געגעבען דער וועלט, זיך אָנקניפּענדיג מיט אַזוי פיל העלדישקייט און אויסדויער צו אַ אידעאַל פון יושר.

אין זיינע אויגען וועט דער יוד בלייבען די ראַסע און די אמונה, וואָס פערקערפּערט די אינטערנאַציאָנאַלע איינהייט פון דער מענשהייט.

ער דערמאָנט, אַז אין משך און אַלס פועל יוצא פון דעם וועלט-קריג, וואָס האָט געבראַכט צום באַנקראָט פונ'ם פּאַרעווען קריסטענטום, און צום באַנקראָט פון דעם אַלטען אידעאַליזם, זענען די יודישע פּראָטעסטען געוועזען צאָלרייכער און שטאַרקער ווי אַנדערע: „ווען איך טראַכט – זאָגט ער – וועגען די, וועלכע האָבען אין די פינף טויזענדליכע יאָהרען אויפגעהויבען זייער שטימע צו לעשען די ווילדקייט און ברוטאַליטעט פונ'ם קריסטענטום, בין איך נוטה צו גלויבען, אַז היינט צו טאָג זענען מיר יודען, די איינציגע וועלכע וועלען נישט קרייציגען יעזוס'ן".

פערהאַן אַ סך אמת אין דעם אַני מאמין פון דעם גרויסען שריפטשטעלער. יודען האָבען אָהן ספק געשפּילט אַ גרויסע ראָלע אינ'ם אַלוועלטליכען אויסברוך פון דער אידעע פון דער מענשליכער סאָלידאַריטעט. די יודישע נשמה איז תמיד געווען טיף אָנגעזאַפּט מיט די נויטווענדיגקייט פון קאָלעקטיווען חוב פון דער קאָנקרעטער און אַרכיטעקטואַלער וויכטיגקייט, אויב מ'קען זיך אַזוי אויסדריקען, פון דער אידעע פון גערעכטיגקייט. גישט איינמאָל האָט דער יוד געקעמפט און געליטען נאָר פאַר דער אידעע און האָט אָפּגעשטויסען פון זיך די גאָלדענע גליקען, דורך וועלכע אַנדערע פעלקער האָבען זיך געלאָזט פערנאַרען. אָפט האָט ער נאָכאַמאָל איבערגעחזר'ט זיין גורל אויפ'ן יסוד פון זיין מאָראַלער געזעצגעבונג.

מעהר ווי אַלע קבוצים אויף דער וועלט, האָט דער יודישער קבוץ געקעמפט קעגען אַלע געצענדינערייי, די נאַציאָנאַליסטישע געצענדינערייי אַריינגערעכענט. זינט עס איז צוזייט געוואָרען האָט דאָס העברעאישע פאָלק, אַריינגעוואָרפען אַגרעסיווע זריעה פון לאָגישער רעאָרגאַניזאַציע אין דער גאַנצער וועלט. מיר וואָלטען נישט געהאַלטען דאָ, וואו מיר האַלטען אויפ'ן געביט פון רעוואָלוציאָנערען געוויסען – פּראָגרעס, ווען די יודען וואָלטען זיך נישט אומעטום, דורות-לאַנג, קעגענגעשטעלט דעם עגאָאיזם און לאָקאַלער טראַדיציע, און וואָלטען נישט צוגעגרייט דעם נייעם סדר צוגעבענדיג דעם אַבסטראַקטען וואָרט פון גערעכטיגקייט אַנ'אָרגאַנישען זין, אַ האַרץ.

אין זיין בילד וועגען דער גרויסער ענטוויקלונג פון דער גערעכטיגקייט אין משך פון דער פעריגאַנגענהייט, שרייבט זאַנגוויל: „פון ישראל שטאַמט דאָס קריסטענטום און פון ישראל שטאַמט אויך דער מוסולמאַניזם". וואָס איז שייך דעם קריסטענטום איז ער איננאַנצען גערעכט. ווען מ'שטודירט טיפער דעם מקור פונ'ם קריסטענטום מוז מען קומען צום שלוס, אַז די נעאָאידעאַליסטישע בעוועגונג, וועלכע איז שפּעטער פערוואַנדעלט געוואָרען אין קריסטענטום, האָט געהאַט פאַר אַנ'ערשטען טרייב-כח די קאָנצעפּציע פון אַ מאַן, וואָס האָט אָנגעווענדעט צו דער מאָראַלער און רעליגיעזער רעוויזיע די קלאָרסטע פּרינציפּען פונ'ם יודישען גייסט.

וואָס זענען היינט די יודען, וואָס טוען זיי?

אַ שרייבער, וואָס וויל אונז בעווייזען דעם יודישען גייסט, קען אָבער זיך נישט איינהאַלטען און נישט אַרויסשטעלען פאַר אַ געגען אַרגומענט דעם ציוניזם, בפרט אין אונזער צייט ווען די אידעע פון נאַציאָנאַלען סעפּאַראַטיזם איז צושמעטערט געוואָרען און דער בעגריף פון אַ נאַציע איז שוין לאַנג איבערגעיאָגט געוואָרען, טיילווייז סאַקע אונטערן יודישען דרוק. די פראַגע פון ציוניזם איז אַ קאָמפּליצירטע, איך ווייס עס, אָבער ווער זעהט נישט אין איהר די זריעה פון טויט פון דעם יודישען נס גופא? וועלען זיי נאָכטון די גרויסמעכטע, וועלכע, לויט'ן אויסדרוק פון הערבערט אוצלס, האָבען אויפגעבויט פון דאָס-ניי נאָך דער מלחמה, די גרויסע אָפּגאָטען, וועלכע רופען זיך: ענגלאַנד, פראַנקרייך און דייטשלאַנד?

איך ווענד זיך צום יודישען העראָלד און פרעג: פאַרוואָס זייט איהר נישט קיין רעוואָלוציאָנער? פאַרוואָס גיט איהר נישט אַ טראַכט פון שטויסען דעם צופיצעלטען רעוואָלט-געדאַנק מיט וועמען דער יודישער גלות האָט פול געמאַכט די וועלט, צו דער פערנינפטיגער און אַלע מאָל זיך פערגרעסערנדיגער אָרגאַניזאַציע פון פּראָלעטאַריאַט? פאַרוואָס זאָלט איהר נישט איינזעהן, אַז דאָס זענען די זעלבע פּרינציפּען, וואָס אַטערן אייער גרויסען יודישען דורשט און וועלכע גיבען אַ פאָרם אָט דער גרויסער אינטערנאַציאָנאַלער אונטערנעהמונג פון ווידערשטאַנד פון די עקספּלואַטירטע, פון די אייביגע פערטריבענעם פונ'ם ערדישען גן-עדן?

איהר ישראל זאַנגוויל, וועלכער זאָגט, אַז די אמת'ע שליחות פון אַ יודען בעשטעהט אין אָרגאַניזירען די אַלע, וועלכע זענען די איבערגעבענע פריינד פון דער גערעכטיגקייט און מיטצואַרבייטען מיט זיי, אייער דינאַמישער און דראַמאַטישער חוש פאַר „קציע, אייער נישט געשטילטער דורשט פון דער צוקונפט, אייער ליידענשאַפט פאַר דער אַלוועלטליכער גלייכגעוויכט, אייערע ליטעראַרישע און וויסענשאַפטליכע פערדינסטען, דאָס אַלץ ווייזט אויף דעם נישט אָן, וואו ס'געפינען זיך די אמת'ע גערעכטע און אמת'ע רעוואָלוציאָנערען?

זענען דאָס די פוסטע קעפּ פון מויל-ליבעראַלען פון וועמען ס'שטייט געשריבען אין אייערע כתובים: „זיי דרשנ'ען נאָר שיין" ס'איז נישט מעהר ווי אַ לידעל פאַר „ייער האַלו". זענען דאָס די אָפּיציעלע אַווטאָריטעטען, פון וועלכע איהר זאָגט אַליין, אַז זיי האָבען געגרינדעט, אַ פעלקער-בונד, וואָס איז קיין בונד נישט און אַ שלום-אָפּמאַך, וואָס איז גאָרנישט מיט נישט? זענען די כהנים, וועמענס אַלוועלטליכער גאָט איז אַפילו נישט אינטערנאַציאָנאַל?

אויב איהר האָט נישט קיין הינטערגעדאַנק, אויב ס'שטעקט נישט קיין אויסגערעכענטקייט אין די דאָזיגע אויפרופען צו אַ אוניווערסאַלער געזעצגעבונג, פון וועלכע, איהר יודען, האַלט זיך פאַר די אויסדערוועהלטע פּאָהן-טרעגער; אויב איהר זענט נאָר אויסען – ווי איהר זאָגט עס – די פעראייניגטליכונג פון מענשליכען פאָלק אונטער אַ לעגאַלען געזעץ און נישט אַ נצחון פון איין ראַסע און פון איהר פערזענליכען גאָט, דאַרפט איהר זיך אָנשליסען צו די, וועלכע גיבען זיך די מיה צו בויען פאַר דער צוקונפט, מיט פּאָזיטיווען מאַטעריאַל, אַ סאָציאַלען סטאַטוט, פון וועלכע מ'קען זאָגען, אַז ער וועט רעאַליזירען, דאָ אויף דער ערד, דאָס וואָס דער אַלטער טעסטאַמענט ענטהאַלט אין זיך בנוגע גערעכטיגקייט און דער נייער טעסטאַמענט – בנוגע סאָלידאַריטעט.

איהר, זאַנגוויל, וועלכער האָט פערדינט, אַז מ'זאָל אייך רופען, ווי מען רופט אייך, דער איצטיגער יודישער נביא, איהר וועלכער סימבאָליזירט דעם „בעזידעלטען און בעשימפּטען יודען", אין אַ צייט ווען זלזולים און רכילות בעהעפטען זיך געגען די טיפע רעפאָרמאַטאָרס, זאָגט: פאַרוואָס געפינט מען אייך, אויף דער זייט פון די זידלער

אין די קולוארען פון פעלקער-בונד.

כאַראַקטעריסטיק פון די גענפער בעאַמטע.-גענף אַלס צענטער פון „משוגעים".-דער רעפאָרמאַטאָר פון קאַלענדאַר.-
די סימפּאַטישע בעגעגעניש. - אַ שעהן מיידעל אַלס מתנה. - גוי'ישע קעפּ ברעכען זיך איבער שחיטה.

פון דעם מאָמענט אָן, ווען עס איז קלאָהר געוואָרען, אַז עס איז נישטאָ וואָס צו וואַרטען אויף אַנ'אָפיציעלען אויפנאָהם פון אונזער דעלעגאַציע, האָבען מיר זיך גענומען נאָך מער קאָנצענטרירען אויף פּריוואַטע שמועסען און בעגעגענישען מיט יחידים.

אונזערע בעגעגענישען זענען צווייערליי, פון איין צד – מיט וויכטיגע פּאָליטיש-רעפּרעזענטאַטיווע בעאַמטע פון דעם פעלקער-בונד פון דעם אַנדערען – מיט מיטגלידער פון דער קאָמיסיע.

פון דער ערשטער קאַטעגאָריע איז דער וויכטיגסטער שמועס אונזערער געווען מיט'ן גענעראַל-סעקרעטאַר פון פעלקער-בונד, סער עריק דרומאָנד. אויך אין דעם געשפּרעך מיט איהם האָבען בולט אַרויסגעטראָטען די שטריכען פון דעם היגען בעאַמטענטום: פאָרזיכטיגע שטעלונג, אַנ'איבעריגע בויגעוודיקייט און פלינקייט און אַנ'אויסערגעוועהנליכע עמפּינדליכקייט צו אַלץ, וואָס האָט אַ שייכות צו פאָרמאַליטעט און פּראָצעדור. אין דעם געשפּרעך האָב איך, למשל, בעריהרט די פאָרמעלע פראַגע וועגען אויפנאָהם פון די דעלעגאַציעס דורך דער מאַנדאַט-קאָמיסיע. אַלס ענטפער האָט מיר סער דרומאָנד אַרויסגעזאָגט זיין פאָלגענדע מיינונג:

– דער פעלקער-בונד און אויך די קאָמיסיע קענען נאָר איין בעפולמעכטיגטען פון דער מאַנדאַט-לאַנד: דאָס איז די מאַנדאַטאָרען מאַכט, וועלכע רעדט אין נאָמען פון אַלע בירגער פון דער מדינה. עס איז לחלוטין אוממעגליך אָנצוערקענען „אַנ'אַנדער אַגענט אין דעם ענין. אויב וועלכער עס איז קיבוץ אַזוי ווי איהר – וויל שאַפען אַן אומיטעלבאַרען קאָנטאַקט, קען דאָס געשאַפען ווערען נאָר דורך דער אָנשטרענגונג פון דער מאַנדאַט-מאַכט.

פון די הויפּט-בעאַמטע האָבען מיר נאָך געזען קאַלוואַ, נאָרבערג און מאַנטאָ אַ פראַנצויזישען יודען אויף נאָרבעגי, דעם שעף פון דער מיעוטים-אָפּטיילונג. מען זאָגט, אַז ער איז איינער פון די ריינסטע אידעאַליסטען אין דער שטאָט. ער איז שוין צופיל איינגעהאַלטען און קאַלט, אַפילו פון דעם ענגליש-סאַקסאָנישען שטאַנדפּונקט. מאַנטאָ געהער צו די אינטעליגענטסטע מענשען, וואָס איך האָב דאָ בעגעגענט. ער איז אַ מייסטער אין דער פראַנצויזישער און ענגלישער שפּראַך און אַנ'אויסגעצייכענטער פּסיכאָלאָג. אגב, איצט האָט מען איהם אָפּגעלאָזען פון זיין שטעל, וועלכע מען האָט איבערגעגעבען איינעם אַ דייטש.

אַנ'אינטערעסאַנטע איינצעלהייט: גענף איז איצט אין אַ געוויסער מאָס אויך ווי ארץ-ישראל, אַנ'עיר-מקלט און אַ צענטער פאַר פערשידענע „משוגעים" און צוטומעלטע מוחות. אַנ'אַנעקדאָט:

ווען מיר געהען אַרויס פון ד ומאַנדס צימער, כאַפּט אונז אָן אַנ'אַמעריקאַנער ער שטעלט זיך פאַר אַלס פּרעזידענט פון דער ליגע צו ענדערן דעם קאַלענדער. ווען ער האָט דערהערט, אַז מיר זענען יודען, האָט ער גאָרנישט געוואוסט, וואָס צו טון פון פרייד. ערשטענס ווייל משה איז געווען דער גרעסטער געזעצגעבער אין דער וועלט, ער האָט דאָך דאָס געשאַפען דעם יודישען לוח, לויט וועלכען זייער ליגע שטרעבט איצט איבערצומאַכען די צייט-רעכענונג פון דער גאַנצער וועלט. צווייטענס, איז ער אַליין געווען פאַר 28 יאָהר צוריק אין ארץ-ישראל, און דריטענס, ווייל די רבנים פון אגודת-ישראל האָבען אויף דער פריהערדיגער זיצונג פון דער קאָמיסיע צו רעאָרגאַניזירען דעם קאַלענדאַר איהם געשטעלט שטערונגען אויף דעם וועג פון זיין רעפאָרם. דעריבער האָט ער אונז דאָ אָפּגעהאַלטען כמעט אַ שעה צייט ביי די קנעפּ, ביי די אַרבעל, און ביי די שירמעס און אַריינגערעדט אין אונז. לויט זיין מיינונג, איז דאָס די וויכטיגסטע פראַגע אין דער וועלט. און פון איהר לעזונג הענגען אָפּ הונדערטער מיליאָנען דאָלאַרס און הונדערטע טויזענדער אַרבייטס-טעג.

די סימפּאַטישסטע בעגעגעניש, וואָס איך האָב געהאַט אין גענף, איז געווען די בעגעגעניש, מיט גרימשו. דאָס איז אַ מערקווירדיגער טיפּ פון אַנ'ענגלישען געלערנטען מיט אַ קלאָהרען מח און אַנ'אייזערנע ענערגיע, זאַכליך, אָפּגעהערציג, אַ גרויסער אידעאַליסט און ער סימפּאַטיזירט מיט אונז אויך זעהר. אין משך פון אַ גאַנצען אָוועגד האָבען מיר גערעדט וועגען אַלע פראַגען פון אַרבייט אין א"י, און ער האָט

(ענדע זעה 7-טע זייט).

„הכח"

פיזיק און מאָראַל.

זעלבסטפערשטענדליך, אַז דאָ האַנדעלט זיך נישט אַזוי שטאַרק וועגען אַ מאָראַלישען פאַקטאָר, ווי וועגען אַ פיזישען.

ד. ה. וועגען אַזאַ זאַך, וואָס מיר קענען זיך מיט איהם נישט איבעריג איבערנעהמען.

עס האַנדעלט זיך דהיינו וועגען דעם, וואָס אין פוילען קומט איצט אָן דער ווינער „הכח" און אויפ'ן 12. ד. ח. איז בעשטימט אין וואַרשא אַ מעטש צווישען דער דאָזיגער מאַנשאַפט און דער וואַרשעווער „פּאָלאָניאַ".

לכתחילה – אַ גאַנץ געוועהנליכע זאַך.

די „גאַזעטאַ פּאָראַננאַ וואַרשאַווסקאַ" (אַמאָליגע 2 גראָשע), וואָס שטעהט אָבער אויף דער וואַך פון נאַציאָנאַלע אינטערעסען, און אין דער שוץ פון אינטערנאַציאָנאַלער גלייכגעוויכט, איז שטאַרק בעאונרוהיגט.

איז די דאָזיגע צייטונג דעריבער בעצייטענס מתרה, אַז –

„די יודען נוצען יאָהר-יעהרליך אויס דעם אָנקומען פון „הכוח" פאַר אַנטיפּוילישע מ(ניפעסטאַציעס (?) צו וואָס עס גיבען זיי די געלעגענהייט די פון פריהער-פערזיכערטע זיגען פון דער יודישער מאַנשאַפט איבער דער פּוילישער מאַנשאַפט, וועלכע טראָגט אַגב דעם נאָמען „פּאָלאָניאַ", און דעריבער – „מוז עס די אָרענטליכע (?) פּוילישע אָפּאָזיציע בעטראַכטען אַלס אַ פּראָוואָקאַציע, און אָפּרופען דעם מעטש".

אין גענענפאַל דראָהט די דאָזיגע צייטונג מיט „ענטשפּרעכענדע קאָנסעקווענצען".

מילא, וואָס ענטשפּרעכענדע קאָנסעקווענצען בעדייטען ביי דער „דוואַ גראָשע" בעדאַרף מען קיינעם נישט אַריינלעגען אין מויל אַריין. מיר ווייסען גוט דעם טעם דערפון.

אונז איז נאָר אינטערעסאַנט פעסטצושטעלען דעם קליינעם פּרט, וואָס איז כאַראַקטעריסטיש בכלל פאַר דער וועלט-אַנשויאונג און דער פּראַקטיק פון דער „אָרענטליכער אָפּאָזיציע".

ווען אַנשטאָט דעם „הכוח" וואָלט זיך מיט דער „פּאָלאָניאַ" בעמעסטען אַ מאַנשאַפט, צוזאַמענגעשטעלט פון קריפּעלדיגע מה-יפית-מאַשקעס, וואָלטען יודען געווען אַ טייער פאָלק –

ווען אַנשטאָט מיט יודישע סוחרים און אינדוסטריעלער, וואָלט דער „ראָזוואַי" געהאַט צו טון מיט „קרומע פּיסקעס" – וואָלט אויך גוט געווען –

ווען אַנשטאָט יודישע בחורים-סטודענטען, וואָלט סט. גראַבסקי געהאַט מענשען מיט אַזעלכע אינטעלעקטועלע פעהיגקייטען, ווי פּראָפ. יאַקסאַ כאַמיעץ, למשל. וואָלט דאָך די פּוילישע וויסענשאַפט אויך אָפּגעהאַלטען גרויסע זיגען.

און – אַזוי-ווי דאָס איז אומעגליך מיטאַמאָל (און טאַקי קיינמאָל נישט!) צו דערגרייכען. דאַרף און מוז די „אָרענטליכע אָפּאָזיציע" ציהען די געהעריגע קאָנסעקווענצען.

דער היוצא מדברינו איז:

דאָ האַנדעלט זיך נישט אַזוי שטאַרק וועגען אַ מאָראַלישען פאַקטאָר, ווי וועגען אַ פיזישען!

מ.ן.

ווילטיג פאַר
רייסעריי-בעזיצער
רייסעריי-ברעטלעך אין אַלע גרעסען, צוזאַמען מיט פלאַכע און רונדע שטיפטען פאַר שמאָלע און ברייטע רייסערס צו בעקומען ביי
A. Szlezynger
CEGIELNIANA 66.
869 Telefon 24-49.

דאָס לאָדזער לעבען

אויגוסט.
זון-אויפגאַנג 4,10
זון-אונטערגאַנג 6,57
לענג פון טאָג 14,24

4
מיטוואָך
כד
אב תרפ"ו

ברויט

איז שוין דאָ, נאָר ס'איז ערגער און טײַערער.

(–) נעכטען האָט זיך שוין אין די געוועלבער בעוויזען ברויט לרוב. דאָס ברויט איז נאָר טייערער, ווי ביז-איצט, מיט 10 גראָשען אויף אַ לעבעל און א חוץ דעם – איז דאָס ברויט שוואַרצער, קלעפּיגער און זויער, וואָס ס'דערמאָנט אָן דעם „קאָמיטעט-ברויט" פון „יענע גוטע צייטען"...

יקרות

פאַלט...– אַזוי זאָגט די קאָמיסיע

(ב) אויף דער לעצטער זיצונג פון דער שטאָטישער סטאַטיסטישער קאָמיסיע איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז אין חודש יולי איז אין פערגלייך מיט'ן חודש יוני, דער יקרות געפאַלען אויף 1.79 פּראָצענט.

דאָ רעדט זיך אָבער נאָך וועגען חודש יולי. אין דער צייט אַבער, ווען די קאָמיסיע האָט אָפּגעהאַלטען די זיצונג – דעם 3 יולי – איז שוין אָבער דער יקרות, אָפיציעל און נישט-אָפיציעל, געהאַט געשטיגען מיט העכער 10 פּראָצענט.

יאָ, יאָ, אַזוי זעהען מיר אויס...

קראַנקען-קאַסע.

נידריגער פּראָצענט פאַר וועקסעל-דיסקאָנטאָ.— נייע לעטשניצעס.

(–) אויף דער לעצטער זיצונג פון דער פערוואַלטונג פון דער לאָדזער קראַנקען-קאַסע איז בעשלאָסען-געוואָרען נידריגער צו מאַכען דעם דיסקאָנטאָ-פּוס פאַר וועקסלען, וועלכע ווערען גענומען פאַר מיטגלידער-אָבצאָהל, פון 15 אויף 12 פּראָצענט אַ יאָהר.

דער מאַניפּולאַציע-אָבצאָהל – אַ האַלבער פּראָצענט – איז געבליבען אונגעענדערט.

*

( ) די קראַנקען-קאַסע איז צוגעטרעטען צו די פאָרבערייטונגס-אַרבייטען ביים בויען די לעטשניצע אויף דעם ניי-געקויפטען פּלאַץ אין אַלעקסאַנדער.

אויף דער זשיטנע-גאַס אין לאָדז הויבען זיך שוין אָן די בוי-אַרבייטען.

ענדע אָקטאָבער ווערט שוין פערענדיגט דאָס בויען די לעטשניצע אין זגיערזש.

ד. א. ק.

ווערט ליקווידירט. - ענדערונגען אין די מיליטער-דיוויזיעס.

(–) נישט קוקענדיג אויף אַלע הכחשות, דערוויסען מיר זיך, אַז די לאָדזער ד.אָ.ק. ווערט פון 1. סעפּטעמבער ענטגילטיג ליקווידירט.

די אָנפיהרונג פון דער 10. דיוויזיע, וועלכע שטעהט אין לאָדז, ווערט צוגעטיילט צו פּויזען.

די אָנפיהרונג פון דער 26 דיוויזיע, וועלכע שטעהט אין סקערניעוויץ – ווערט צוגעטיילט צו וואַרשאַ.

די אָנפיהרונג פון דער 7. דיוויזיע, וועלכע שטעהט אין טשענסטאָכאָוו – ווערט צוגעטיילט צו קראָקאָ.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47 tel. 26-02
אונעהלוכע קראַנקהייטען. ספּעצ. לונגען און האַרץ קראַנקהייטען בעשטראַלונגען מיט קונסטליכע בערג-זון.
נעמט אָן פון 3—5 נאָכמיטאָג. 7181

איבונגען פון רעזערוויסטען פון יאהרגאנג 1899 און 1900.

ווער איז פריי פון די איבונגען?

(א) דער קריגס-מיניסטער האָט פּערארדענט אין לויפענדען יאָהר צורופען אויף 4-וואָכיגע מיליטערישע איבונגען די רעזערוויסטען פון די יאָהרגענג 1899 און 1900, וועלכע האָבען צוליב וועלכע נישט איז סיבות נישט דורכגעמאַכט די איבונגען אין 1925 יאָהר.

פּטור פון צושטעלען זיך זענען:

1) רעזערוויסטען, ביי וועלכע דאָס דורכמאַכען די דאָזיגע איבונגען איז אָפּגעלעגט געוואָרען אויפ'ן קומענדיגען יאָהר; 2) רעזערוויסטען, וועלכע זענען בעת'ן דורכמאַכען די איבונגען אין 1925 בעפרייט געוואָרען פון די דאָזיגע אויפ'ן וועג פון אַ מעדיצינישע אונטערזוכונג. 3) רעזערוויסטען, וועלכע זענען היי-יאָהר דעמאָביליזירט געוואָ־ען פון פאָרגעשר־בענעם מיליטער-דינסט און זענען אַריין אין רעזערווע, אָדער זענען אויף שטענדיג אין אורלויב; 4) רעזערוויסטען, וועלכע ווילען אין טערמין פון צושטעלען-זיך צו די איבונגען, אָפּקומען אַ געריכטליכע שטראָף, אָדער וועלען זיצען אין אויספאָרשונגס-אַרעסט און 5) רעזערוויסטען, וועלכע פערברענגען אין אויסלאַנד מיט דער ערלויבניש פון מיליטער-מאַכט, אָדער די, וועלכע האָבען בעקומען ערלויבניש אויף עמיגראַציאָה־ען קיין אויסלאַנד. א חוץ דעם זענען פּ־יי פון צושטעלען זיך אַלע „שערעגאָוצעס" פון קריגס-פּלאַץ.

קאָנפערענץ אין רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט

וועגען מאָרגענדיגען שטרייק פון די שטאָטישע אַרב.

(ב) לויט'ן אויפטראָג פון וואָיעוואָדע אָסאָלינסקי, האָט דער רעגירונגס-קאָמיסאַר ה' איושיצקי אויף נעכטען נאָכמיטאָג צוזאַמענגערופען אַ קאָנפערענץ מיט דער „קאָמיסיע פון 5".

אין דער קאָנפערענץ האָבען זיך בעטייליגט דער קרייז-אַרבייטס-אינספּעקטאָר, ה' וואָיטקעוויטש ווי אויך די ה"ה קאָוואַלסקי, וואָידאַן, קלעק און פּלעווינסקי.

עפענענדיג די קאָנפערענץ האָט דער רעגירונגס-קאָמיסאַר אויסגעדריקט דעם וואונש אָנצובינדען אַ קאָנטאַקט מיט די אָנגעשטעלטע אין די אינסטיטוציעס פון עפענטליכען נעבראַיך, בכדי פון זיי צו בעקומען געהעריגע אויפקלערונגען בנוגע דער לאַגע און מכח דעם צוועקמעסיגען ליקווידירען דעם ענטשטאַנענעם סכסוך אויפ'ן פרידליכען וועג.

דער אַרבייטס-אינספּעקטאָר האָט פאָרגעשטעלט דעם מצב פון די אונטערהאַנדלונגען פון די אָנגעשטעלטע מיט די פערוואַלטונגען פון די אינסטיטוציעס און דערביי אויך אָנגעוויזען אויף די שריט, וואָס ער גופא האָט אָנגעווענדעט, בכדי צו דערפיהרען צו אַ געגענזייטיגע פערשטענדיגונג.

ס'ווייזט זיך אַרויס, אַז דער מאַגיסטראַט וויל גאָרנישט האָבען די פערמיטלונג פון אַרבייטס-אינספּעקטאָר. מען וויל אונטערהאַנדלען מיט די פערטרעטער דירעקט. דאָסזעלבע איז אויך נוגע דער גאַזאָווניע און דעם שטאָטישען שחיטה-הויז. דאַגעגען אין די טראַמוויי און אין דער עלעקטראָווניע אין די לאַגע אַ אַנ'דערע. די דאָזיגע אינסטיטוציעס ווילען לגמרי נישט אונטערהאַנדלען, ווייל זיי האַלטען, אַז וועגען לוין-הוספות קאָן גאָר קיין רייד נישט זיין. דער אַרבייטס-אינספּעקטאָר מיינט דעריבער, אַז הן די אַרבייטער, הן די פערוואַלטונגען פון די אינסטיטוציעס, דאַרפען איינגעהן אויף פשרות. נאָר אין אַזאַ פאַל וועט מעגליך זיין זיך אַרויסצופּלאָנטערן פון דער אונאָנגענעהמער סיטואַציע.

דערויף האָבען די אַרבייטער-פאָרשטעהער בעלויכטען דעם מאַטעריעלען מצב פון די בעזונדערע אינסטיטוציעס פון עפענטליכען געבראַיך און דערביי אָנגעוויזען, אַז דאָס פערמעגען פון דער טראַמוואַי - געזעלשאַפט איז היי-יאָהר בעדייטענד געוואַקסען, אַזוי, אַז די געזעלשאַפט איז אומשטאַנד צו בעפרידיגען די פאָדערונג פון די אַרבייטער. אַגב קאָן אויך ער מאַגיסטראַט זיך נישט רעכטפערטיגען מיט זיינע אַרויסדרעהענישען.

דער רעגירונגס-קאָמיסאַר האָט צום סוף ערקלערט, אַז איהם געהט שטאַרק דערין, אַז די אָרדנונג זאָל אין שטאָט נישט געשטערט ווערען. צו דעם צוועק וועט ער זיך פערשטענדיגען מיט' וואָיעוואָדע וועגען צונויפרופען אויף היינט אַ געמיינזאַמע קאָנפערענץ.

סאָוויעטישע דעלעגאַציע מאַכט אין לאָדז טראַנזאַקציעס.

(–) נעכטען האָט אין לאָדז געווײַלט אַ סאָוויעטישע האַנדעלס - דעלעגאַציע, וועלכע האָט געפיהרט אינטערהאַנדלונגען מיט די היגע אינדוסטריעלער וועגען מאַכען גרעסערע טראַנזאַקציעס אויף ווינטער-סחורות.

די פריהערדיגע אונטערהאַנדלונגען, וועלכע זענען געפיהרט - געוואָרען אין לאָדז האָבען נישט געגעבען קיין רעזולטאַטען, ווייל די סאָוויעטען האָבען פערלאַנגט גרעסערע קרעדיטען, וואָס די לאָדזער אינדוסטריעלער זענען נישט בכוח צו געבען.

איצט אָבער, אויב די סאָוויעטישע דעלעגאַציע איז נאָכאַמאָל געקומען און האָט אַ ווילען צו מאַכען טראַנזאַקציעס – רעכענט מען, אַז די אינטערהאַנדלונגען וועלען דערפיהרט-ווערען ביז'ן סוף און ס'וועלען געמאַכט-ווערען בעשטעלונגען

דער'הרג'עט דעם מאַן און פערברענט אין דער סטאָדאָלע.

שרעקליכער מאָרד אין אַ דאָרף.

די פערברעכערישע פרוי האָט געוואָלט בלייבען ביים פערמעגען און חתונה-האָבען מיט אַנ'אַנדערען.

(–) מיט איינינע טעג צוריק איז אויסגעבראָכען אַ שרפה אין דאָרף דושעפּולצע (נעבען פּיעטריקאָוו), דאָרט איז פערברענט - געוואָרען די סטאָדאָלע, וועלכע האָט געהערט צ'ם רייכען פּויער יוזעף קאָוואַלסקי.

ערשט ווען דאָס פייער איז פערלאָשען-געוואָרען, האָט מען אונטער דער פערברענטער סטאָדאָלע געפונען אַ טויטען דעם 72-יעהריגען קאָוואַלסקי.

ס'איז ענטשטאַנען אַ חשד, אַז די סטאָדאָלע איז אונטערגעצונדען - געוואָרען דורך עמיצען, בעת קאָוואַלסקי איז דאָרט געשלאָפען.

די אויספאָרשונג האָט טאַקע פעסטגעשטעלט, אַז דאָס שרעקליכע פערברעכען האָט אויסגעפיהרט קאָוואַלסקי'ס פרוי באַלבינאַ, וועלכע האָט געוואָלט בלייבען ביים פערמעגען, פּטור-ווערען פונ'ם 72-יעהריגען מאַן, און חתונה-האָבען מיט אַנ'אַנדערען.

די פערברעכערין האָט דעם מאַן געבונדען מיט אַ קיים און איהם ערמאָרדעט, ערשט כדי צו פערדרייבען די שפּורען, האָט זי די סטאָדאָלע אונטערגעצונדען.

באַלבינאַ קאָוואַלסקי איז אַרעסטירט, זי וועט אין קורצען גע'משפט-ווערען, איהר ערוואַרט טויט-שטראָף.

געברענגט א „לעבעדיגע מתנה"...

(–) אַ געוויסער פראַנצישעק מילענגא (נאָוואָט 36) האָט מיט עטליכע וואָכען צוריק חתונה - געהאַט און אָנגעהויבען שפּינען דאָס פאַמיליען - גליק צוזאַמען מיט זיין „פּאַלאָוויצע".

עהערגעכטען איז צום ה' מילענגאַ אַהיימגעקומען אַ פרוי און וואַרפענדיג זיך אויף מילענגאַ'ן האָט זי איהם אַוועקגעגעבען אַ „לעבעדיגע מתנה" אַ קינד, וואָס זי האָט געהאַט מיט איהם.

ווען פרוי מילענגאַ האָט דאָס דערזעהן, האָט זי איהר מאַן געוואָרפען - ווי ס'פיהרט זיך ביי ס'רוב פּאָר - פּעלקער – אַ טאָפּ אין קאָפּ-אַריין. צום פערוואונדעטען מ. האָט מען געמוזט אַרויסרופען פּאָגאָטאָוויע.

דאָס „מתנה'לע" איז געבליבען אין שטוב און די אונבעקאַנטע פרוי האָט מילענגא'ן אָנגעקלאָגט אין געריכט

— — —

קליינער פעליעטאָן.

קעגען שטרייק.

– לעולם – זאָגט ר' זאַנוועלע – בין יעך פון געבוירען-אָן אַ שטרייקברעכער! עס געהט מיר אַזש אַ ב ר צ כ ו נ ג אָן פאַר די שטרייקען...

זונטאָג – שטרייקען, מאָנטאָג – שטרייקען, דינסטאָג און מיטוואָך – שטרייקען, דאָנערשטאָג און פרייטאָג – שטרייקען, שבת אַ מאָל אין אַ נאָווינע – אַ נייער שטרייקעלע! אַז נישט געדאַכט זאָל עס ווערען!

ס'איז פונקט אַזוי, ווי די בונדאָוועצעס זינגען עס אין זייער לידעל, אין די „בולבעס" מיין יעך...

עס האָט זיך געמאַכט אַ וועלט מיט שטרייקען, איז – ב"ה געוואָרען יום-יום שכולו שטרייק אשר לא ישטרייקעלייוּ אבותינוּ! אַלע טאָג מאַכט זיך לעבעדיג!

מאַכט זיך אין פּאַריז איז קיין געלד נישטאָ – מאַכט מען שוין ביי אונז אויך, אַז קיין געלד זאָל נישט זיין!

מאַכט זי אין ענגלאַנד די ענגלישע קרענק – גייען, ביי אונז אויך די כּוֹחרים אַרום מיט געשוואָלענע קעפּ!...

מאַכט זיך. אַז אין לאָנדאָן שטרייקען די קויהלען-הענדלער, גייט, זעהסטו אין לאָדזש די שטאָטישע אַסעניזאַציע אויך פערשטרייקען!

זיי ווילען מ'זאָל זיי צולייגען סחורה ווילען זיי!

ס'איז זיי קנאַפּ. וואָס זיי האָבען צום עסען – ווילען זיי נאָר דוקא אַ צולאָג, אַ הוספה!

– מאַלאָ! אוי, מאַלאָ! דערלאַנג נאָך, הייסט עס! אַזוי זינגען זיי, און אַזוי זאָגען זיי.

און יעך, בשעת מעשה, מוז שווייגען און טראַכטען ביי זיך:

– אַך, אַך, רבונו של עולם, טאַטע הימעלדיגער! האָסט אונז געמאַכט פאַר אַנ'אתה בחרת'נו, פאַר אַנ'אויסדערוועהלט פאָלק, האָסט אונז אַרונטערגעשטעלט אונטער'ן באַרג סיני, און נישט געלאָזט אַ מינוט אַפילו פערשטרייקען! האָסט אונז געגומען, למשל, און אַוועקגעשטעלט אין אַזאַ לאַגע, אַז לאָמיר ווילען, אַ שטייגער, אַוועקלעהגען אַ מינוט די מלאכה, וועט די מ"אכה אונז אַוועקלעהגען!

ס'איז געוואָרען ממש ניע טו, ניע טאַם, אי ניע טימטאַם!

און ווער שמועסט, אַז דאָס מול'ע שפּילט נאָך צו, און דער רבונו של עולם אַליין פערכאַפּט די פיש פאַר די נעץ - ווער שמועסט נאָך, אַז דער אויבערשטער נעהמט אַליין און פערשטרייקט, און שפּאַרט זיך איין, און פערעקשנט זיך, און וויל דוקא קיין פרנסה נישט געבען – שטרייק, זאָגט ער, איז שטרייק – איז אָפּגעהיטען זאָל מען ווערען!

אַט, צום ביישפּיל, בין יעך אויך אַ שטאָט - אַרבייטער, יעך האָב אויך אַ „שטאָט" ביי דער מזרח-וואַנט און איך אַרבייט טאָקיש וואַזשנע אַריין דריי מאָל יעדען טאָג אין דאַווענען – איז פרעג יעך ענק: וואָס וועט מיר העלפען, אַז יעך וועל נעהמען פּלוצעסאַלבען און פערשטרייקען? וואָס וועט מיר צוגיין-קומען, אַז יעך וועל שוין יאָ אַריבערהיפּען דעם אשרי יושבי ב'יתך? ס'אַר'נע הוספה וועל יעך צובעקומען צו די צרות?

– ווייס יעך וואָס! לאָמיר בעסער שווייגען, און אַריינגעהן כאַפּען אַ הויכע קרושה אין די שניידערשע שוהל! אמן.

Dr. L. LEWITAN
נעהמט אָן אין דערהיים פון 4 ביז 6 אָוונער צו קליניק-פּרייזען. 7111
גדאַנסקאַ 31 .31

נעכטיגער שטורם-טאָג אין דער קהלה

שטורמישע זיצונגען פון דער קהלה-פערוואלטונג און קהלה-ראַט. — אויפגעריסען בײדע זיצונגען.

זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג

די נעכטיגע זיצונג פון דער קהלה-פערוואַלטונג איז נאָכ'ן געשלאָסענעם שלום אַדורך זעהר רוהיג. די זיצונג עפענט דער וויצע-פאָרזיצער דאָזאָר ה' בערגער. נאָך אַ קורצען וכוח ווערט בעשטעטיגט די דרינגליכקייט פון דער זיצונג. פאַר'ן צוטרעטען צו דער טאָג-אָרדנונג טראָגט אַריין דאָזאָר האָפמאַן 2 אינטערפּעלאַציעס: 1) אויף וואָס פאַר אַ גרונד האָט דער וויצע-פאָרזיצער אַנגאַזשירט 6 בעאַמטע, וואָס זאָלען קאָנטראָלירען דעם פערמעגענס-צושטאַנד פון דער יודישער בעפעלקערונג, און אויף וואָס פאַר אַ גרונד זענען זיי אָפּגעזאָגט געוואָרען? דער וויצע-פאָרזיצער ה' בערגער ענטפערט, אַז ער האָט זיי אַנגאַזשירט, נאָר אַזוי ווי ס'איז דערווייל נישט געווען פאַר זיי קיין אַרבייט, האָט ער זיי דערווייל ענטזאָגט.

2) אין שטאָט געהען אַרום סעקוועסטראַטאָרען און מאַכען ליציטאַציעס ביי די אָרימסטע שטייער-צאָהלער. די רייכע וואָס זענען געווען בעשטייערט מיט 5 און 10 זלאָטיס האָבען זייערע „לאַסטען“ שוין ערלעדיגט. די אָרימע, וואָס מ'האָט זיי לכתחילה צופיל בעשטייערט נישט לויט די כוחות, ווערען איצט בעאומרוהיגט און בע'עולה'ט, מ'מאַכט ליציטאַציעס א. א. וו.

דער וויצע-פאָרזיצענדער בערגער ענטפערט, אַז די סעקוועסטראַטאָרען גפהען צו יענע, וואָס ווילען נישט בעצאָהלען".

דאָזאָר זעלמאַנאָוויטש בעט מ'זאָל פאָרלעזען די קאָרעספּאָנדענץ מיט דעם אויפזיכטס-ראַט. וויצע פאָרזיצער בערגער ערקלערט אַז די דאָזיגע קאָרעספּאָנדענץ איז געווען אַ „פּריוואַטע“.

מ'טרעט צו צו דער טאָג אָרדנונג: אין דער קאָמיסיע אויסצופאָרשען די ווירטשאַפט אינ'ם אַלטשטאָטישען ביה"מ ווערען געוועהלט די דזאָרעס: ליבוש ראָזענבערג, י. מ. וואַידיסלאַווסקי, ב. רוס, אַ. י. וואָידיסלאַווסקי און ה. מ. ליבערמאַן. צו דעם קאָמיטעט אָנצופיה רען מיט'ן ביה"מ זענען רעלעגירט געוואָרען די דאָזאָרעס י. מ. וואָידיסלאַווסקי און א. י. וואָידיסלאַווסקי.

ביים בעשטימען די קאָמיסיע אויף איבערנעהמען די שחיטה ווערען פאָרגעשלאָגען די דאָזאָרעס אָבערבוים, ענגלאַרד, ב. רוס, ש. יאַקובאָוויטש און ה' בערגער. לויט'ן פאָרשלאַג פון דאָזאָר האָפמאַן ווערען אין דער קאָמיסיע אויך געוועהלט די דאָזאָרעס קאַמינסקי (האַנדווערקער) און זילבערשטיין (מזרחי).

ביים בעטראַכטען דעם פונקט וועגען פערטיילען די סובסידיעס, האָבען די אונפּאַרטייאישע מיט דער אַגודה פאָרגעשלאָגען צו וועהלען די דאָזאָרעס: י. מ. וואָידיסלאַווסקי, רוס, דעפּ. מינצבערג און צעדערבוים.

דאָזאָר זעלמאַנאָוויטש האָט פאָרגעשלאָגען. אַז ס'זאָלען אויך געוועהלט ווערען די דאָזאָרעס: ווייצמאַן (פאָלקספּאַרטיי), האָפמאַן (האַנדווערקער) און זעלמאַנאָוויטש („בונד“).

די מעהרהייט פון דער קהלה-פערוואַלטונג האָט אָבער זעלמאַנאָוויטש'עס פאָרשלאַג אָפּגעוואָרפען.

די אָפּאָזיציע האָט דעריבער אַלס פּראָטעסט פערלאָזט די זיצונג, און ווייל ס'איז נישט געווען קיין קוואָרום איז די זיצונג אויפגעריסען-געוואָרען.

די זיצונג פון קהלה-ראַט.

די נעכטיגע זיצונג פון דעם קהלה-ראַט איז ערוואַרט געוואָרען מיט גרויס שפּאַנונג. מ'האָט געוואוסט, אַז די זיצונג וועט זיין אַ שטורמישע. אין ווירקליך, די זיצונג וועלכע האָט געדויערט אינגאַנצען אַ 2 שעה, איז געווען די שטורמישסטע, זייט די קהלה עקזיסטירט.

באַלד ב"ם אָנהויב פון דער זיצונג, ערקלערט סענאַטאָר מענדעלסאָן, אַז דעם 23. יולי איז ער בעשטעטיגט געוואָרען אַלס וויצע פאָרזיצער פון דעם קהלה-ראַט. ער עפענט די זיצונג און לענט פאָר צו בעשטעטיגען די טאָג-אָרדנונג. צום וואָרט מעלדען זיך באַלד די דאָזאָרעס בן-ציון ליפשיץ, רומקאָווסקי, ליכטענשטיין, עדעלמאַן א. אַנד.

די פּועלי-ציון פראַקציע האָט אַריינבעטראָגען 3 דרינגענדע פאָרשלאַגען.

וועגען יודישען שול-וועזען.

די יודישע שול-אָרגאַניזאַציע אין פּוילען האָט אונטערגענומען אַנ'אַקציע פאַר דעם יודישען שול-וועזען, אַז אין די רעגירונגס- און שטאָדטישע שולען וואו ס'לערנען יודישע קינדער זאָל זיין די אונטערריכטס-שפּראַך — יודיש.

בעפרייען די ארבייטסלאָזע פון גמינע-שטאַט.

אַלע לאַסטען פון אויסהאַלטען די יודישע קהלה דאַרפען טראָגען די פערמעגליכע קלאַסען פון יודישען פאָלק.

אַרויסגעהענדיג פון דער הנחה דאַרפען אַלע אַרבייטענדיגע בעפרייט ווערען פון די שטייערן, אָבער דער געבאָט פון דער שעה איז בעפרייען די אַרבייטסלאָזע פון עטאַט צאָהלען.

דער ראָט בעשליסט דעריבער בעפרייען די אַרבייטסלאָזע פון צאָהלען דעם גמינע-שטייער.

אַז דער קהלה-ראַט זאָל זיך פונאַנדערלאָזען.

די יודישע קהלה דאַרף זיין אויס שליסליך אַ וועלטליכע און דאַרף זיך בעשעפטיגען מיט די נאַציאָנאַלע ענינים פון דער יודישער בעפעלקערונג. ס'דאַרף נעגעבען-ווערען אַלע אָהן אונטערשיד פון געשלעכט, וואָס זענען אַלט 20 יאָהר אַקטיווע און פּאַסיווע וואַהל-רעכט

דער ראַט בעשליסט דעריבער אויפצולעזען זיך און פערלאַנגען ענדערען דעם סטאַטוט אין דעם זין, אַז ס'זאָל געשאַפען-ווערען אַ וועלטליכע נאַציאָנאַלע קהלה, צוזאַמענרופען תיכף די נייע קהלה אויפ'ן יסוד פון אַלגעמיינע גלייכע געהיימע דירעקטע און פּראָפּאָרציאָנעלע וואַהלען.

נאָכדעם ווי ה' ליפשיץ זאָגט אַרויס דעם וואונש, אַז די סכסוכים מיט איינינע מורי-הוראות זאָלען ערלעדיגט ווערען דורך אַ דין-תורה, ערקלערט דער פאָרזיצענדער, אַז ס'איז אריינגעקומען אַ פאָרשלאַג צו בעגרעניצען די רעדנערצייט מיט 5 מינוט און שטימט דעם פאָרשלאַג גלייך אָפּ. פאַר'ן בעגרעניצען הויבען זיך אויף די הענד פון דער אגודה און אונפּאַרטייאישע. די אָפּאָזיציע שטימט נישט, ווייל זיי האָבען נישט בעקומען קיין וואָרט צו דער געשעפטספיהרונג און קיינער האָט זיך נישט געקענט אַרויסזאָגען געגען דעם פאָרשלאַג.

ס'ברעכט אויס אַ שרעקליכער שטורם. דאָזאָר רומקאָווסקי קלאַפּט אין טיש, דאָזאָר עדעלמאַן האָט געכאַפּט דעם גלאָק און קלינגט, די אָפּאָזיציע קלאַפּט מיט די שטוהלען.

אויסער דער רייה בעקומט דאָס וואָרט דאָזאָר ניימאַן אַלס מיטגליד פון דער קהלה-פערוואַלטונג.

אַנ'אויפגערעגטער טרעט ער שאַרף אַרויס געגען סענאַטאָר מענדעלסאָן. ס'איז נאָך נישט געהערט געוואָרען זאָגט ער אַז מ'זאָל אויף אַזאַ אופן, אַזוי ברוטאַל האַנדלען, בעזונדערס וואַרפט ער פאָר דעם פאָרזיצער וואָס ער אַלס סענאַטאָר ווייס נישט אַזאַ פּשוט'ע זאַך, אַז מ'דאַרף פריהער אַ פאָרשלאַג בעהאַנדלען.

דאָס וואָרט בעקומט דאַן דער פערוואַלטונגס-מיטגליד זעלמאַנאָוויטש (בונד) ער טרעט זעהר שאַרף אַרויס געגען דעם סענאַטאָר מענדעלסאָן פאַר אַזאַ פיהרען די זיצונג, ער גרייפט שאַרף אָן די אַגודה מיט זייערע שותּפים די אונפּאַרטייאישע און וואַרפט זיי פאָר, אַז זיי זענען בעגאַנגען מיסברויכען.

דער פאָרזיצער נעהמט אָפּ ביי איהם דאָס וואָרט, ווייל די צייט איז פערענדיגט.

די אָפּאָזיציע שטורמט, ווייל די צייט איז נישט בעגרעניצט. דער פאָרזיצער ערטיילט דאָס וואָרט די דאָזאָרעס רומקאָווסקי, ליכטענשטיין, עדעלמאַן, קאַהאַן אָבער קיינער פון זיי נעהמט נישט דאָס וואָרט, ווייל דאָזאָר זעלמאַנאָוויטש, וועלכער האַלט אין מיט'ן רעדען, האָט נישט פערלאָזט די טריבונע. ס'ענטשטעהט אַ טומעל. דער פאָרזיצער ערקלערט אַ פּויזע.

בעת דער פּויזע טעלעפאָנירט מען נאָך פּאָליציי אויף יעדען פאַל און אין קאָרידאָר קומען איינינע פּאָליציאַנטען.

נאָך דער פּויזע ערקלעהרט סענאַטאָר מענדעלזאָן, אַז ער האָט זיך פערשטענדיגט מיט די מעהרהייטס פראַקציעס און ער האָט בעשלאָסען צו ערטיילען דאָס וואָרט נעגען דעם פאָרשלאַג צו בעגרענצען די רעדנער צייט. די אָפּאָזיציע פאָדערט, אַז דאָזאָר זעלמאַנאָוויטש זאָל פערענדיגען זיין וואָס. נאָך אַ לאַנגען דינגעניש בעקומט דאָזאָר זעלמאַנאָוויטש דאָס וואָרט. ער רעדט ווייטער זעהר שאַרף, גרייפט בעזונדערס אָן פאַרוואָס ס'זענען נישט בעשטימט געוואָרען קיין סובסידיעס פאַר די קינדערהיימען. דער אויסרייד זאָגט דער רעדנער איז. אַז דאָרט איז נישט „כשר“ און אין דערזעלבער צייט, רופט אויס דער רעדנער ערקלעהרט דער ראַבינאַטפאָרשטעהער, אַז די אונטערגעוואָרפענע יודישע קינדער קענען ערצויגען ווערען אין קריסטליכען „זשעלאַבעק“.

נאָכדעם ווי ס'רעדט איינינע מינוט דאָזאָר רומקאָווסקי בעקומט דאָס וואָרט דאָזאָר ליכטענשטיין. ער וויל רעדען געגען דעם בעגרעניצען די צייט דער פאָרזיצער ערלויבט איהם עס נישט. ער מעג גאָר רעדען וועגען טאָג-אָרדנונג. ס'ענטשטעהט אַ טומעל, וואָס דויערט גאַנץ לאַנג די אָפּאָזיציע שטורעמט. בעת'ן טומעל איז אַרויסגעריסען געוואָרען דער טיש פון דער טריבונע, דער פאָרזיצער פּרובט אָבשטימען דעם ביודזשעט אַ בלאָק, ס'ענטשטעהט אַ שרעקליכער טומעל און די זיצונג ווערט אַרום 10 אין אָווענד אויפגעריסען.

*

נאָך דער זיצונג האָבען זיך די פערטרעטער פון די ציוניסטען, בונד און פּועלי ציון געווענדעט צום סעקרעטאַר. אַז ער זאָל זיי בעווייזען דעם פּראָטאָקאָל פון דער זיצונג. סענאַטאָר מענדעלסאָן האָט ערקלערט. אַז צוליב דעם וואָס אַ טייל פון די פּראָטאָקאָלען זענען דורך דער אָפּאָזיציע פערניכטעט געוואָרען וויל ער איצט די פּראָטאָקאָלען נישט בעווייזען. די פּראָטאָקאָלען זענען אויך נישט געוויזען געוואָרען די פּרעסע-פאָרשטעהער, וועלכע האָבען עס פערלאַנגט. דאַן האָבען די דאָזאָרעס עדעלמאַן (פ. צ.) און פּערגאַמענט (בונד) אין נאָמען פון זייערע פראַקציעס אָפּגעגעבען אַנ'ערקלערונג, אַז קיין פּראָטאָקאָלען זענען נישט געפיהרט געוואָרען און זיי זענען נישטאָ.

*

אַרום 12 ביינאַכט האָבען מיר בעקומען מיטגעטיילט פון דער קהלה, אַז דער וויצע-פאָרזיצער פון קהלה-ראַט האָט מיטגעטיילט דער קהלה-פערוואַלטונג, אַז

„דעם 3. אויגוסט איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון ראַט, אויף וועלכען דער בודזשעט אויפ'ן יאָהר 1926, וואָס איז פאָרגעשלאָגען, געוואָרען דורך דער פערוואַלטונג איז אָנגענומען-געוואָרע אין דער הויך פון 899.574 זל., און אַז דער פּראָטאָקאָל איז דעמזעלבען טאָג צוזאַמענגעשטעלט און אונטערגעשריבען-געוואָרען“.

שטרייק פון לוין-זעבער.

די לוין-זעבער פון שטיק סחורה האָבען פערשטרייקט.

זיי פאָדערען דעם לוין פון סעזאָן 1925 צוזאַמען מיט די 20 פּראָצ. הוספה.

געכאַפּט דעם גנב מיט'ן אַנצוג אָנגעטאָן.

( ) מיט איינינע טעג צוריק האָבען זיך גנב'ים אריינבעקומען אין דער וואוינונג פון אַ געוויסען מאַרטשין יאַקובינסקי, (פראַנציסקאַנער 55) און פון דאָרט אַרויסגע'גנב'עט עטליכע אַנצוגען און וועש-זאַכען.

יאַקובינסקי האָט וועגען דעם געמאָלדען דער פּאָליציי, אָבער די גנבים זענען נישט געכאַפּט געוואָרען.

ערשט נעהרנעכטען האָט יאַקובינסקי געטראָפען אויפ'ן פּלאַץ-קאַשטשעלני אַ יונגענמאַן, וועלכער האָט געטראָגען זיינס יאַקובינסקי'ס אַנ'אַנצוג.

דער יונגערמאַן איז פערהאַלטען-געוואָרען, ווי ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען, הייסט ער סטאַניסלאַוו בוטשאַק.

פון מיליטער-געריכט.

פאַר מיסברויכען.

(אג) נעכטען האָט דאָס לאָדזשער מיליטערישע קרייז-געריכט בעטראַכט דעם פּראָצעס געגען די שיערושאַנטען: קאָוואַלטשיק, אורבאַש און נאָוואַק, וועלכע זענען געווען בעשולדיגט, אַז אַרבייטענדיג אין דער אַ פּראָוויזאַציע-אָפּטיילונג, זענען זיי בעגאַנגען מיסברויכען.

דאָס געריכט האָט פער'משפט: קאָוואַלטשיק'ן אויף 5 חדשים און דעגראַדאַציע צו דער ראַנגע פון אַ זעלנער. אויפ'ן גרונד פון דער אַמנעסטיע פון יאָהר 1925, איז איהם די שטראָף געשענקט געוואָרען; אורבאַש — אויף 6 חדשים טורמע. אויפ'ן גרונד פון דער אַמנעסטיע איז איהם אַ העלפט שטראָף געשענקט-געוואָרען; נאָוואַק — 2 חדשים טורמע און אויך געשענקט די שטראָף.

דאָלאַר.

נעכטיגער קורס אין לאָדז.

אין די לעצטע פאַר טאָג הערשט אַ פאָלשטענדיגער שטילשטאַנד.

דער דאָלאַר האָט זיך נעכטען געוואַקעלט צווישען 9.09 און 9.11 ביי אַ מינימאַלער פּראַנסערסירונג.

דער אָפּ ציעלער קורס איז אונפערענדערט 9.09 און 9.07 פאַר טשעקען, 9.05 און 9.04 פאַר מזומן.

די באַנק פּאָלסקי צאָהלט 8.98 ביי אַ קליינער צאָהל אָפּגעבער.

אַ פערבלאָנזשעט יונגעל.

ביים רב סעגאַל (פּאַלודניאָוואַ 25) געפינט זיך אַ פערבלאָנדזשעט 8-יעהריג יונגעל. עס טראָגט אַ העל אַנצוגעל מיט אַ וועלאָסיפּערען-היטעל, זיין נאָמען איז ירחמיאל שוואַרצבערג און שטאַמט פון בעלכאַטאָוו.

„אזאזעל“.

רעוי פון אַלע 3 פּראָגראַמען.

די נעכטיגע רעווי-פאָרשטעלונג פון אַלע 3 פּראָגראַמען מיט די 20 שלאַגער-נומערן פון „אַזאַזעל“ איז אַראָב מיט אַ גרויסען ערפאָלג.

די נומערן האָבען געמוזט ביסירט ווערען און האָבען שטאַרק אויסגענומען.

היינט ווערט ווייטער געשפּילט די רעווי-פאָרשטעלונג פון אַלע 3 פּראָגראַמען.

אוי, די אינקאַסענטן...

(-) אין דעם מעבעל-סקלאַד פון אייזיק יאַקובאָוויטש (זשגאָווסקאַ 103) האָט געאַרבייט אַלס אינקאַסענט אַ געוויסער לייב איזראַעלאָוויטש.

לעצטענס האָט ה' יאַקובאָוויטש בעמערקט, אַז סיי מיט'ן אינקאַסענט, סיי מיט דער אינקאַסע איז עפּעס נישט אין אָרדנונג.

ער האָט דעריבער געמאַכט אַ קאָנטראָלע אין די ביכער און פעסטגעשטעלט, אַז איזראַעלאָוויטש האָט געמאַכט „לינקס“ מיט אַנ'ערך 1,000 זל., און געמאַכט האָט ער עס אַזוי „מעכאַנישנע“, אַז ס'איז איהם שווער געווען צו כאַפּען.

דער אינקאַסענט האָט אָבער בעמערקט אַז מ'האָט איהם „אויפ'ן אויג“ און ער איז נעלם געוואָרען אין אַן אונבעוואוסטער ריכטונג.

איצט ווערט דער אינקאַסענט געזוכט דורך דער פּאָליציי.

———

פערבאָטען

אַ מיטינג פון „לאָקאַטאָר“.

(ס) זיינער צייט האָט דער רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט פערבאָטען דעם פעראיין „לאָקאַטאָר“ אָפּצוהאַלטען אַ מיטינג אונטער'ן פרייען הימעל.

דער אָפּזאָג איז מאָטיווירט-געוואָרען דערמיט, אַז מ'דאַרף אָפּהיטען די עפענטליכע רוה און אָרדנונג.

דער פעראיין „לאָקאַטאָר“ האָט זיך דעריבער נאָכאַמאָל געווענדעט צום רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט מיט דער ביטע, אַז דער מיטינג זאָל ערלויבט-ווערען אין אַ פערמאַכטען פּלאַץ, וועלכער וועט ספּעציעל געדינגען ווערען.

אויך די ביטע איז אָפּגעוואָרפען-געוואָרען.

Dr. med. Rózaner

ספּעציאַל-אַרצט פאַר וועגערישע און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג מיט קונסטליך-בערג-זאָננע.

דזיעלנאַ 9, 9

I-טער שטאָק טעלעפאָן 28-98

נעמט אָ פון 8—10 און פון 5—8.

Dr. med. H. LUBICZ

צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32.

ספּעציאַליסט פאַר הויט, וועגערישע און מענער-שוואַכע קראַנקהייטען. 1889

היילונג מיט קוואַרץ-לאַמפּען (האָר-אויספאַל).

נעמט אָן פון 9—11 און פון 5—8 אָוונד.

זאל פילהארמאניע"

ערשטער יודישער ווארשאווער מיניאטור-טעאטער

„אזאזעל"

די לעצטע גאסטשפילען אין לאדז!

נור 4 גרויסע שלאגער-טעג

צו ביליגע פרייזען:

מיטוואך, 4-טען אויגוסט, ד. י., 9 א זייגער אין אווענד
דאנערשטאג, 5-טען " " " "
פרייטאג, 6 טען " " " "
שבת, 7-טען " " 4 נאכמיטאג

20 פון די בעסטע № № שלאגער איבער שלאגער!

— פון גרויסע 1-טען, 2-טען און 3-טען פראגראם!

פרייזען פון 50 גראשען ביז 3 זלאטעס. בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע

די האנדעלס-לאגע אין לאדז.

אין דער בוימוואל-בראנזשע

איז דער זומער-סעזאן שוין כמעט פערענדיגט און ס'הויבט זיך שוין אן ביסלעכווייז דער ווינטער-סעזאן.

אן'אינטערעסאנטע און כמעט נייע ערשיינונג אין דער בראנזשע איז דאס, וואס די גרעסטע צאהל טראנזאקציעס ווערען געמאכט פאר מזומן. די פראווינץ וויקעלט זיך דערווייל זעהר שעהן ארויס פון איהרע פערפליכטונגען און פון הייגטיגען אולטימא-חודש קומען אן גאנץ בעפרידיגענדע גרוסען. א סך האט צו דעם מיטגעווירקט דער אומשטאנד, וואס אונזער זלאטי האט זיך די לעצטע צייט סטאביליזירט. די קליינע וואקלונגען אויף 2–3 פונקטען קומען דא נישט אין בעטראכט. דער קורס פון דאלאר ביים שליסען טראנזאקציעס ווערט אין ס'רוב מאלען גערעכענט דער אפיציעלער, ביי שייבלער'ס ווינטער-סחורות ווערט צוגערעכענט 5 6 פראצענט. פערקויף-בעדינגונגען פאר ווינטער-סחורות א ביסעל מזומן און וועקסלען 60–75 טאג.

אויפ'ן לעדער-מארק

אין לאדז הערשט א געוואלדיגער שטילשטאנד. די ערווארטונגען, אז די הייניגע וואך וועט זיך בעוויזען אן'אויפלעבונג, האבען זיך דערווייל נישט בעשטעטיגט. דער סעזאן, זעהט אויס, וועט זיך אנהויבען ערשט אין א פאר וואכען ארום. די פאדערונג אויף הארטע לעדער איז דערווייל זעהר א קנאפע, הגם קיין זאפאסען זענען ביי די סוחרים נישטא.

די גארבערייען האבען זיך געגרייט צו העכערען די פרייזען, נאר האבען דערווייל עס נישט אדורכגעפיהרט נישט קוקענדיג, וואס די פרייזען אויף רויהע פעלען שטייגען. ס'איז דעריבער צו רעכנען, אז די שטייגערונג וועט קומען אבער ערשט דאן, ווען ס'וועט זיך אנהויבען דער סעזאן. די קויף-בעדינגונגען – 40–45 פראצ מזומן אין די רעשט וועקסלען פון 2 ביז 3 חדשים.

בכלל האט זיך אין דער לעדער-בראנזשע שוין אנגעהויבען דער הערבסט-סעזאן. ס'ווערט שוין צו ביסלעך געלייזט. דער סעזאן פאר הצלע לעדער האט שוין אויפגעהערט, דאגעגען איז געווען א שטארקע נאכפראגע אויף לאק-לעדער. די פרייזען אויף לאק-לעדער זענען סאקי עטוואס געשטיגען, א ביסעל האט מען אויך געלייזט פאר שווארצע געמזע און אינגלענדישע כראם.

א גוטען איינדרוק אין דער כוחישער וועלט האט געמאכט די ידיעה, אז דער האנדעלס-מיניסטער קוויאטקאווסקי האט ערקלערט דעם פארזיצער פון דער לאדזער בערזע, אז אין פערלויף פון דריי חדשים וועלען שוין אנהויבען זייער טעטיגקייט די

האנדעלס-קאמערן.

די דאזיגע אינסטיטוציעס, וואס האבען אזא וויכטיגע בעדייטונג פאר'ן סוחרטום עקזיסטירען נישט ביז-איצט בלויז אין קאנגרעס פוילען און אויף די קרעסען. איצט וועט זיי די רעגירונג איינפיהרען אויך ביי אונז אויפ'ן יסוד פון א דעקרעט.

א. נ.

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" אנטווארטען אויף יורידישע אנפראגען, וואס ווערען צוגעשיקט נאר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.

יורידישע אפטיילונג פון „נייעם פאלקסבלאט"

בעם דערלאנגען אן'אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 4-טען אויגוסט 1926.

1826. א. פרושינאווסקי פון שענקעוויטש 39.

אויב דער בוידעם פערוואנדעלט ווערענדיג אין א וואוינונג איז גרונדליך איבערגעבויט געווארען לויט א בעשטעטיגטען דורך דער בוי-אפטיילונג ביים מאגיסטראט-פלאן אונטערליגט ער נישט דעם דעקרעט פון לאקאטארען-שוץ. לויט'ן ארטיקעל 1754 פון ציוויל-קאדעקס דארפען אלע קליינע רעמאנטען אין דער וואוינונג געמאכט ווערען אויפ'ן חשבון פון לאקאטאר. אויב דאס גרונד דירה-געלד בעטרעפט 100 רובל, דארפט איהר פאר יעדען קווארטאל פון לויפענדען יאהר צאהלען 28.60, א חוץ 3.99 אויפ'ן חשבון פון אויסגאבען.

1827. א געוועזענער הויזבעזיצער.

מען קאן פערקויפען מיט די רעכט צוריקצוקויפען. אזא בעדינג מוז אין פערקויף אקט בפרוש אויסגערעט ווערען און איז גילטיג נישט לענגער, ווי 5 יאהר. אויב דורך דער צייט שטארבט דער קויפער, קאן דער פערקויפער עס צוריקפאדערן פון איבערגעבליבענע יורשים. דאס רעכט פון צוריקקויף קאן אנגעוואנדען ווערען נור ביי אומבעוועגליכע גיטער.

1828. א פראווינצער פעלדשער.

דער בעל-הבית פון די מעבלירטע צימערן איז פעראנטווארטליך פאר די זאכען פון זיינע געסט. אויב זיי האבען איהם איבערגעגעבען די שליסלען פון צימער און די גנבה איז פארגעקומען צוליב מאנגעל אין השגחה.

1829. אהרן ז.

געזויס וואלט דער הויז-ווירט, פעררופענדיג זיך אויפ'ן עדות-זאגען פון די לאקאטארען און שכנים לייכט געקענט בעקומען אן'עקסמיסיע אויפ'ן „הייזעל" אויב דער הויזווירט וועט זיך אבער ענטזאגען צו פערפיהרען אזא פראצעס, דארפען זיך די לאקאטארען און פעראינטערעסירטע שכנים אליין ווענדען מיט א געהעריגע בקשה אין רעגירונגס-קאמיסאריאט, פערשטעהט זיך, אז די אדמיניסטראטיווע מאכט איז נישט בערופען צו עקסמיסירען פון דערמאנטען הויז די „סימפאטישע שכנים" זי קאן אבער יא שטערן, אז ס'זאל דארט געפיהרט ווערען דאס געשעפט און פארקומען אוואנטורעס.

1830. ב. ז.

די מלוות קאנען אויסנוצען אלע רעכט און תביעות פון זייגע בעל חובות און אין זייער נאמען פערפיהרען פראצעסען, בכדי פון די בעקומענע סומען צו דעקען זייערע חובות. און דעריבער, אויב דער סקארב, פאדערט אויסצוטיילען פון דעם ירושה פערמעגען דאס חלק (scheda), וואס געהער צו איין יורש, בכדי דערויף צו ווענדען די עקזעקוציע, פיהרט ער נישט אויס זיין אייגענע רעכט, נור די רעכט פון זיין בעל-חוב – דעם שטייער-צאהלער אויף דעם חלק ירושה.

1831. א. וואלף.

דער הויז-ווירט קאן אויך אייך בעקומען אן'עקסמיסיע בלויז צוליב דעם, וואס איהר האלט אין דער וואוינונג א גייסטיגען קראנקען. ער מוז אבער אויפווייזען, אז די אנוועזענהייט פון משוגענעם אין הויז ברענגט איהם שאדען און אז ער האט אייך איינינע מאל פריהער אויפגעפאדערט צו בעזייטיגען דעם קראנקען פון דער וואוינונג.

1832. אן'איבערגעגעבענער לעזער פון ריבנא גאס.

נישט בלויז איינע פון די שטובען אין א וואוין-הויז טאר נישט פערוואנדעלט ווערען אין א פערדס-שטאהל נור בכלל טאר זיך אזא פערדס-שטאהל נישט געפינען נאהנט פון א וואוין-הויז. ווענדעט זיך מיט אן'אנקלאגע צו דער גע-זונדהייטס-אפטיילונג ביים מאגיסטראט, עווענטועל צום וואיעוואדישען געזונדהייטס-אמט.

פרייע טריבונע.

א-קלאנגען פון לעצטען סכסוך אין דער קראנקען-קאסע.

חשובע רעדאקציע! דערלויבט מיר צו פערעפענטליכען אין אייער ווערטער צייטונג פאלגענדע שורות:

אין צוזאמענהאנג מיט דעם לעצטען סכסוך צווישען דער פערוואלטונג פון דער לאדזער קראנקען-קאסע און דעם היגען דאקטוירים-פערבאנד, ערלויבען זיך אונפעראנטווארטליכע פערזאנען צו בעפאלען מיך אין דער פרעסע („פאלקס-צייטונג"), שטרעבענדיג מיך פארצושטעלען אלס א „רעאקציאנער" וועלכער פיהרט א קאמף קעגען דער קראנקען-קאסע, אלס א געזעלשאפטליכע אינסטיטוציע. מ'בענוצט זיך דערביי מיט שקר און דעמאגאגיע, ווילענדיג צוליב פארטייאישע חשבונות מיך דיסקרעדיטירען פאר דער ברייטער עפענטליכקייט. איך האלט דעריבער פאר מיין חוב, אלס סאציאליסט און געזעלשאפטליכער טוער צו בעקענען די עפענטליכקייט מיט דער פאקטישער זייט פונ'ם גאנצען ענין.

איך שטעל קאטעגאריש פעסט, אז פון דער צייט, וואס איך בין אין דער פערוואלטונג פון דאקטוירים-פערבאנד, פריהער אלס סעקרעטאר און לעצטענס אלס וויצע-פרעזעס, האט דער פערבאנד שטענדיג פערנומען א לאיאלע שטעלונג בנוגע דער קראנקען-קאסע, אלס א געזעלשאפטליכע אינסטיטוציע. אויף א רייהע אונזערע פערזאמלונגען זענען אנגענומען געווארען איינשטימיג רעזאלוציעס, אז דער דאקטוירים-פערבאנד בעטראכט די קראנקען-קאסע פאר א נויטיגע און זעהר נוצליכע אינסטיטוציע און דאס ענטשטעהן פון דער קר. קאסע פאר א בעוויז פון סאציאלען פראגרעס. ביי אלע אונזערע ככוכים – סיי מיט'ן קאמיסאר פון דער קר.-קאסע, סיי מיט דער פערוואלטונג – האבען מיר אונטערגעשטראכען, אז דער לאדזער דאקטוירים-פערבאנד איז לאיאל לגבי דער קראנקען-קאסע אלס אינסטיטוציע, און אז מ'טאר נישט א קאמף געגען א אומבעגרינדעטע פעראררדנונג פון א קאמיסאר, אדער אפילו פון א געוועהלטער פערוואלטונג קוואליפיצירען אלס קאמף געגען דער אינסטיטוציע גופא.

כ'האב דעם מוט צו בעהויפטען, אז מ'קען זיין אן'עהרליכער און ערנסטער אנהענגער פון קראנקען-קאסעס, אן'אויסגעהאלטענער סאציאליסט און דאך בעקעמפען די אונריכטיגע פאליטיק פון א קראנקען-קאסע-קאמיסאר, אדער פון א פערוואלטונג, אין וועלכער ס'הערשען ענפעראוועצעס, אפילו מיט א בונדישען אונטערזיגנער.

דער לעצטער קאנפליקט איז אויסגעבראכען ארום דער פראגע פון רעדוקציע. די פערוואלטונג פון דער קר.-קאסע איז נישט געווען גערעכט, ווילענדיג אדורכפיהרען א רעדוקציע פון פערזאנען נאר אויפ'ן חשבון פון די דאקטוירים. מ'האט געוואלט רעדוצירען עטליכע און זעכציג פערזאן, און נישט בלויז פון דער דריטער און צווייטער קאטעגאריע (לויט דער קוואליפיקאציע פון דער ווערפיקאציאנס-קאמיסיע) נאר אויך פון דער אזוי-גערופענער ערשטער קאטעגאריע.

דער דאקטוירים-פערבאנד האט זיך געשטעלט אויפ'ן שטאנדפונקט, אז עס דארף רעדוצירט ווערען די צאהל שעהן און אז מ'טאר נישט אין אזא שווערע צייט ארויסווארפען דאס גאנצע אקטיווע פערזאנאל פון דער קר. קאסע, וואס האט זיך ארויסגעוויזען אין בעצאהלונג פון גאנצע בערייטשאפט, און וועלכער איז אויך קויפען די אינשטאנץ פון די בעקאנטע ... פון דער מיל-ער אויסגעבראכען. איך מיין, אז דער אויסגאנג פון דעם ...

ציים ארויסווארפען אויף דער גאס צעהנדליגער גייסטיגע ארבייטער, וואס וועלען בלייבען אהן שום מיטלען צום לעבען. א פראפעסיאנעלער פרינציפ, וואס איז אנגענומען פון אלע פראפעסיאנעלע קערפערשאפטען און וואס האט נישט געקענט בעטראכט ווערען פאר א נישט-לאיאליטעט בנוגע דער קראנקען-קאסע אלס אינסטיטוציע. מערקווירדיג – די פראפעסיאנעלע טוער, מיטגלידער פון דער קר.-קאסע-פערוואלטונג זענען אויף דעם בשום אופן נישט מסכים געווען.

אויף א זיצונג פון דער רעדוקציאנס-קאמיסיע האט דער פיהרער פון ב. פ. ר. אפען ערקלערט, אז ער איז געגען רעדוקציע פון בעאמטע און פלעגעריגס, ער איז אבער פאר א מאסען-רעדוקציע פון דאקטוירים, ווייל עס געהט איהם וועגען „ענטיודישען" די קראנקען-קאסע. איך האב געוואוסט, אז דא „ליגט דער הונד בעגראבען" און כ'האב געהאלטען פאר מיין געזעלשאפטליכען חוב, סיי אלס סאציאליסט און סיי אלס פארשטעהער פון די יודישע קר.-קאסע-דאקטוירים, צו קעמפען געגען אזא מין רעאקציאנערע שטעלונג.

דער דאקטוירים-פערבאנד האט געטון אלץ, כדי אויסצומיידען די מלחמה מיט דער קר.-קאסע-פערוואלטונג און אויב ס'איז נישט געלונגען, איז אין דעם נישט שולדיג דער „רעאקציאנער" ד"ר שיפמאן, און אפילו נישט דער „ספאלעטשניק" ד"ר פרענקעל, וועלכער האט געשפילט די ערשטע פידעל אויף אלע קאנפערענצען, נאר דער צווייטער צד, די קראנקען-קאסע-פערוואלטונג.

די קארעספאנדענטען פון דער „פאלקסצייטונג" פערשווייגען בעוואוסטזיניג א מאמענט, וואס איז עפער זייער אונגינסטיג, וואס איז אבער פאר דער אביעקטיווער בעלייכטונג פונ'ם גאנצען ענין זעהר וויכטיג:

אויף דער לעצטער אלגעמיינער פערזאמלונג, ווען ס'האט געדארפט דעציזירט ווערען די פראגע וועגען עווענטועלען שטרייק, האבען די „ספאלעטשניקעס" מיט זייערע בונדישע אנפיהרער בראש אפגעגעבען אן'ערקלערונג, אז אויב ס'וועט בעשלאסען ווערען א שטרייק וועלען זיי זיך סאלידאריזירען. אויב זיי וואלטען זיך ענטגעגענגעשטעלט וואלט צו קיין שטרייק נישט געקומען.

ווער איז געווען גערעכט אינ'ם סכסוך האט בעשטעטיגט דאס לעבען, שוין אויפ'ן צווייטען טאג נאך דער ליקווידאציע פונ'ם שטרייק האט זיך ארויסגעוויזען, אז די פערזיכערטע קאנען זיך נישט דערשלאגען צו א דאקטאר א פאר טעג צוליב מאנגעל אין דאקטוירים, און שוין אין 2 וואכען ארום האט די פערוואלטונג בחרפותינו געמוזט אננעהמען א בעשלוס וועגען פערגרעסערען די צאהל שעה'ן אין די אמבולאטאריעס און לעצטענס – די צאהל דאקטוירים און פאגאטאוויע.

אזוי שטעלט זיך פאר דער קאנפליקט צווישען דעם דאקטוירים-פערבאנד און דער קר.-קאסע-פערוואלטונג. דער אביעקטיווער לעזער וועט אפשאצען ווע מעס שטעלונג אין דעם קאנפליקט איז געווען די בערעכטיגטע.

מיט דרך-ארץ ד"ר ל. שיפמאן.

Dr. Prybulski

זאוואדזקא 1, טעל. 25-38.

וועגערישע- און האר- הויט - קראנקה. מענער-שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל), רענטגען-שטראלען. נעמט אן 9–1, 4–8 אוו., דאמען: 4–5

Dr. med.

EYCHNER Jakób

Aleja 1-go Maja 16, Tel. 11-24

אינערליכע- און קינדער - קראנקהייטען. נעהמט אן פון 6 – 7, זונטאג פון 3–4.

דאָס מיידעל, וואָס לאָזט זיך קושען.

איבער וואָס אַמעריקאַנער פיהרען אַ דיסקוסיע.

אין אַן'אַמעריקאַנער צייטונג לייענען מיר:

אויב דער זכרון נאַרט אונז נישט און אויב מיר מאַכען נישט קיין טעות איז דאָס געווען היינריך היינע, וואָס האָט שטיפעריש געזונגען:

„שבת האָט מיך געקושט יעטע
און זונטאָג די יוליאַ
און מאָנטאָג די קוניגונדע
נאָר דינסטאָג איז געווען אַ פּעטע..."

די פּעטע און די מאַגערע, און זונטאָג און מאָנטאָג און אַלע טעג אין דער וואָך — די מיידלעך האָבען געקושט היינע'ן און אוודאי האָבען זיי ...ערן פון איהם זיך געלאָזט קושען.

אָבער איהר דאַרפט פונדעסטוועגען פון די אַלע מיידלעך נישט דענקען דורכאויס קיין שלעכטס. קאָן זיין, אַז זיי זענען דוקא געווען אָרענטליכע, אַנשטענדיגע מיידלעך.

נאָר וואָס-זשע דען?

מיידלעך זענען סענטימענטאַלע בעשעפענישען. דער דיכטער, בעצויבערט זיי, זיי בעגייסטערן זיך פאַר איהם, זיי פערגעטערן איהם און עקזאַלטירען איהם.

וואָס איז דער וואונדער, וואָס זיי האָבען זייער ראָמאַנטישען העלד שיער פערקושט?

אָבער היינריך היינע האָט צו די אַלע קוש-מיידלעך געטראָגען אַ טיפע פעראַכטונג. זיי זענען אין זיינע אויגען געשטאַנען אַזוי נידריג, דאָס ער זינגט ווייטער:

„דאָס איך אייך ליבע, אַ מעפּסכען,
איזט אייך וואָהל בעקאַנט.
ווען איך אייך מיט צוקער שיטע,
זאָ לעקט איהר מיר די האַנד."

איז אַ מאַן גאָרנישט קיין קאַוואַליער, ווען ער רעדט מיט אַזאַ בעליידיגונג וועגען דעם צאַרטען געשלעכט און פערגלייכט שעהנע מיידלעך צו הינט, וואָס לעקען יעדע האַנד, וואָס מען שטרעקט צו זיי אויס.

אָבער ער איז דאָך געדעכט געווען, דער גרויסער דיכטער. מען קאָן נישט רעספּעקטירען אַ מיידעל, וואָס שפּילט מיט מענער אין קושערייען.

זי מאַכט זיך אַליין ביליג אין אַלעמענס אויגען.

מיר זאָגען דאָ אָפּגעבען דעם בריף פון מ. ס. וועלכער שרייבט:

„מיר אַ גרופּע יוגענט-לייט און מיידלעך, זענען געזעסען אין אַ הויז און געפיהרט אַ דעבאַטע, און אַט וועגען וואָס:

צוויי יונגע לייט און צוויי מיידלעך געהען אַרום צוזאַמען, איז איינער פון די יונגעלייט ערנסט געשטימט און ליבט נאָר זיין אייגען מיידעל, וואָס ער גיט אַ מאָל אַ קוש, ווי אַ געליבטער.

דער צווייטער, פערקעהרט נעהמט דעם גאַנצען ענין פאַר אַ שפּאַס און קושט ביידע מיידלעך, נישט נאָר זיינע נאָר אויך דעם חבר'ס, כאָטש דער חבר וויל עס נישט ליידען און ווייזט זיין פערדרוס.

און דאָס מיידעל אַליין?

ביי איהר איז דאָס גאָר קיין פערברעכען, ווען דער פרעמדער קושט איהר.

זי זאָגט, דאָס אַזאַ זאַך איז ערלויבט, ערשטענס, ווייל מען ווייס, אַז יעדער מיינט נישט ערנסט. ער קושט אין שפּאַס אַלע מיידלעך.

„און צווייטענס, קושט ער איהר דאָך פאַר זיין חבר אין די אויגען: זי בעהאַלט זיך דאָך נישט מיט איהם.

„וואָס קאָן דען אַן'אָפענער קוש שאַדען?

„און אַט אויף דעם פּונקט האָט זיך די גרופּע צעשפּאָלטען.

„איינגע האַלטען מיט דעם פערליבטען בחור, וואָס מיהלט, אַז אַ מיידעל דאַרף זיך נישט לאָזען קושען פון אַן'אַנדער בחור, בעת זי געהט מיט איינעם אַרום און דענקט מיט איהם צו הייראַטען.

„אַנדערע ווידער זענען מיט דער מיידעל'ס מיינונג, אַז אַן'אויפגעקלערטער, פאָרטגעשריטענער יונגערמאַן דאַרף גאָרנישט האָבען דאַגעגען, ווען זיין מיידעל קושט זיך פאַר זיינע אויגען מיט אַן'אַנדער יונגערמאַן.

„עס איז אַן'אומשולדיגער קוש, וואָס אַ מיידעל מעג זיך ערלויבען.

„ווילען מיר וויסען אייער מיינונג, וואָס איהר דענקט וועגען דעם"...

דענקען מיר טאַקע, אַז היינריך היינע איז געווען צו שטרענג צו די קוש-מיידלעך, וואָס ער האָט פערגליכען צו „די מעפּסכען".

וואָרים זיי האָבען טאַקע געמעגט זיין ערהרליכע מיידלעך, ביי וועמען דאָס קושען איז געווען אַן'אומשולדיגער צייטפערטרייב.

אָבער ער איז דאָך געדעכט געווען, אַז יענע יעטעס און יוליאַס און קוניגונדעס, וואָס האָבען „געלעקט זיין האַנד" זונטאָג און מאָנטאָג און אַלע טאָג, האָבען געמוזט פער'מיאוס'ט ווערען אין זיינע אויגען.

זיי וואָלטען פער'מיאוס'ט און פערביליגט געוואָרען אין די אויגען פון יעדען מאַן.

ווייל קיינער רעספּעקטירט נישט אַ מיידעל, וואָס פערשטעהט נישט אויפצוהאַלטען איהר פרויען-שטאָלץ, איהר פרויען-ווירדע.

אַ מיידעל מוז ביז אַ געוויסען גרעניץ זיך האַלטען צוריקגעצויגען, שטאָלץ און רעזערווירט. דאָס איז איהר חן און דאָס איז איהר וואָפּען.

און וואָס מעהר אַ מיידעל פּרייסט זיך צו זיין גלייך צום מאַן; וואָס מעהר זי נעמט זיך פרייהייט ווי דער מאַן, אַלץ מעהר פערלירט זי פון איהר ווייבלישען חן און אַלץ מעהר ווערט זי פערביליגט אין אַ מאַנ'ס אויגען.

דאָס מעג געדענקען יענע מיידעל פון דעם בריף, וואָס פערטיידיגט אַזוי שטאַרק דעם פרעמדען קוש-בחור.

קאָן זיין, אַז זי מיינט אומשולדיג, ווען זי לאָזט זיך קושען פון דעם פרעמדען בחור פאַר איהר חתנ'ס אויגען.

אַ בחור אָבער איז קיינמאָל נישט אומשולדיג, ווען ער קושט אַ פרעמדער מיידעל.

ער קושט איהר, כדי ער זאָל פאַר גוטע ברידער קאָנען לאַכענדיג זיך בערימען מיט ז'ן העלדישקייט.

ער קושט איהר, כדי איהר צו דערנידעריגען און צו ווייזען, אַז ער האָט איהר בעזיגט.

און ווען די מיידלעך וואָלטען אונז געפאָלגט און ווען זיי וואָלטען געוואָלט נעהמען אונזער עצה, וואָלטען מיר זיי געזאָגט, אַז זיי זאָלען נישט זיין צופיל פערשווענדעריש מיט זייערע קושען אפילו פאַר די אייגענע חתנים.

אין אַ פשיטא שוין זאָל אַ מיידעל האָבען רעספּעקט צו זיך אַליין און זאָל זיך האַלטען אויף דער געהעריגער הויך פון צניעות, אַז זי זאָל נישט זיין איינע פון יענע מיידלעך, וואָס —

„ווען איך אייך מיט צוקער שיטע,
זאָ לעקט איהר מיר די האַנד..."

אין די קולוארען פון פעלקער-בונד

(ענדע פון 3-טע זייט).

אַרויסגעוויזען גרויס פערשטענדניש פאַר די פראַגען. פריהער איז ער געווען אַ פּראָפעסאָר פון סאָצ. וויסענשאַפטען אין לאָנדאָנער אוניווערזיטעט, אַ תלמיד פון גראַהאַם וואַלאַס און אַ סאָציאַליסט. איצט איז ער אַוועק דערפון און ער בעאַרבייט אין דעם אינטערנאַציאָנאַלען אַרבייט-ביוראָ די אַלע אַרבייט-פראַגען אין די קאָלאָניעס און די צוואַנג-אַרבייט. ער איז איבערגעגעבען דער דאָזיגער אַרבייט און טוט זעהר פיל, כדי צו פערלייכטערן דעם מצב פון די אומגליקליכע שקלאַפען.

ער האָט מיר דערצעהלט אַ געשיכטע, וואָס וואַרפט אַרויף ליכט אויף דער מאַנדאַטען-סיסטעם. אין אַפריקאַנער געגענט, וואָס געפינט זיך אונטער דער פראַנצויזישער מאַנדאַט-מאַכט, זענען געווען משפחות פון צוויי שבטים-עלטסטע, וואָס האָבען קאָנקורירט צווישען זיך. איינע פון די משפחות איז, לויט'ן בעפעהל פון פראַנצויזישען גובערנאַטאָר מיטאַמאָל פערטריבען געוואָרען פון איהר לאַנד און זיך געווענדעט וועגען דעם צו דער מאַנדאַט-קאָמיסיע. אויפ'ן יסוד פון פריוואַטע בריף איז אויפגעקלערט געוואָרען, אַז דער גובערנאַטאָר האָט בעקומען אַ מתנה פון דעם אַנדערען עלטסטען — דעם זיגער — זיין זיבצען-יאָהריגע טאָכטער, וועלכע איז בעריהמט אין גאַנצען געגענט מיט איהר שעהנקייט. און צוליב דעם האָט ער דאָס אַרויסגעטריבען זיין געגנער. אָבער אָפיציעל איז דערפון גאָרנישט בעוואוסט און די מאַנדאַט-קאָמיסיע קאָן גאָרנישט טון פאַר דעם אָרימען פערטריבענעם פּרינץ. אַט דאָס איז די מאַנדאַטען-סיסטעם.

מיר האָבען געהאַט אַ שמועס מיט דער דאַמע פון דער קאָמיסיע. זי הייסט פרוי וויקסעל, אַן'עלטערע שוועדישע דאַמע, מיט גלאַטע האָר, אַ קלאָרען, גוטען און רוהיגען פּנים, און גאָלד-בעברילטע אויגען. זי האָט אויסגעהערט דעם דין וחשבון וועגען דער בקשה פון דער אגודה, און האָט זיך אַ היפּש ביסעל געמאַטערט מיט די פראַגען פון שחיטה און מצה-שטייערן.

עס איז אַ גרויסער סקאַנדאַל מיט דעם, וואָס די אגודה האָט אַריינגעטראָגען אַזעלכע פערפּלאָנטערטע פראַגען, וואָס קיין גוי קאָן נישט וויסען פון דעם, און וואָס צוליב דעם ווערט בכלל פערשפּרייט אַ שנאה צו אַלע יודישע ענינים. ביי קיין שום פאָלק וואָלט אַזאַ מין זאַך כלפי חוץ נישט מעגליך געווען.

ד"ר חיים אַרלאָזאָראָף.

רעיעל און ביליג!
דעם גרעסטען אויסוואהל פון
שטיהל געבעטע
פון אייגענער טישלעריי.
פערש. פאַסאָנען, אויך אַ אַפּ'צירער-אַרבייט,
מאַטראַצען, האָזעטקעס און אָטאָמאַנען.
רעפּעראַטורען צו ביליגע פרייזען.
איז נאָר צו בעקומען ביי
ג. רעוואַוויטש, לאָדז,
פּולנאַצנאַ 5, אין הויף, רעכטס.
קומט און איבערצייגט אייך! קומט און איבערצייגט אייך!
רעיעל און ביליג!

אין וואַלד פון לידענשאַפטען.

(ראָמאַן). (310

— גאָט גערעכטיגער! — האָט אַדעלינאַ אַרויסגעקרעכצט — שוין זשע איז עס אמת? באַטיאַני איז אַ פעררעטער! אַזאַ מנוּבל! אַזאַ אויסוואורף! אַזוי ברעכען אַ שבועה! יאָ, דאָס איז זיין כתב — ער האָט אַליין געשריבען דעם דאָזיגען בריף! עס קאָן דערין גאָר קיין ספק נישט זיין!

אַדעלינאַ האָט זיך ממש געוואָרגען פאַר אויפרעגונג.

זי האָט אָנגעהויבען ווידער צו לייענען, בעמיהענדיג זיך צו איבערמעכטיגען אין זיך די צוזודערונג, כדי קלאָהרער צו בעגרייפען די בעדייטונג פונ'ם דאָקומענט.

לסוף האָט זי אַרויסגעלאָזט אַ ווילדע קללה, און צוקנייטשט דאָס פּאַפּיר. איהרע אויגען האָבען זיך אָנגעצונדען מיט אַ בייזען פייער.

— דו האָסט זיך אַליין אַרויסגעטראָגען דיין אורטייל, גראַף סאַנדאָר באַטיאַני! — האָט זי אַ קריץ געטון מיט די ציינער — געמיינער פעררעטער! אָט אַזוי, הייסט עס, זאָרגסטו זיך וועגען דעם וואויל פון דער שטאָט, וואָס איז דיר אָנפערטרויט געוואָרען! אַזוי דערפילסטו די פליכטען, וואָס גאָט אַליין האָט אויף דיר אַרויפגעלעגט! פאַר אַ מיליאָן פּרייסישע טאָלער ביזטו גרייט אונז איבערצוגעבען אין די הענד פון שונא! פאַר געלד פערשאַכערסטו דאָס לעבען און די פערמעגענס פון צעהנדליגער טויזענדער מענשען! דו האָסט זיך אַליין אומגעבראַכט, גראַף באַטיאַני, און דו וועסט איצט נישט אַוועק פון אַ שענדליכען טויט! ווער עס זאָל מיר נישט האָבען געבראַכט די דאָזיגע ידיעה — די הייליגע מאַדאָנע, צי אַ פּראָסט-פּשוט'ער בן אדם — איז דאָ קיין טעות נישטאָ, און וועגען אַ מיספערשטענדניש קאָן דאָ נישט זיין קיין רייד! צו קלאָהר און בולט איז צו דערקענען באַטיאַני'ס האַנדשריפט, צו דייטליך איז דער שטעמפּעל פונ'ם קאָמענדאַנט! איך וועל זיך אָבער חוץ דעם קאָנען איבערצייגען, צי קאָן באמת אַ מענש אָפּטון אַזאַ מין שוידערהאַפטע נידערטרעכטיגקייט! איצט פערשטעה איך! איצט פערשטעה איך, פאַר וואָס ער האָט דוקא געוואָלט איך זאָל מיט איהם היינט נאָך חתונה האָבען! ער האָט געהאַט בדעה נישט נאָר בעקומען דאָס געלד פאַר'ן פעררעט, נאָר אויך פערזאָרגען זיך מיט לעבעדיגען רויב! גאָט צו דאַנקען, וואָס דאָס איז מיר געלונגען אויסצומיידען! איצט וועל איך דערפילען מיין חוב! איך וועל זיך בעמיהען צו כאַפּען איהם ביי דער האַנד, און אויב איך וועל זיך איבערצייגען, אַז ער איז אַ פעררעטער, וועל איך פאַר איהם צוטראַכטען אַזאַ שטראָף, וואָס קיין גרויזאַמערע איז נאָך נישט געווען! אַזאַ פערברעכען פערדינט זיך אויף אַ געהעריגע שטראָף!

פּלוצים האָט זיך אַדעלינאַ ביטער פונאַנדערגעוויינט.

זי איז צוגעלאָפען צום פענסטער, אַ ציה געטון דעם פאָרהאַנג, און אַ קוק געטון אויף דער שטאָט.

— דו ביזט רוהיג, גרויסע, גאָלדענע שטאָט! — האָט זי דורך טרעה'ען אויסגערופען — דיינע איינוואוינער הינגערען און זאָגען זיך אָפּ פון לעצטען! זיי זענען בעלאַגערט פון באַרבאַרישען שונא, נאָר געדולדיג טראָגען זיי אַריבער זייערע צרות, וועלענדיג פערבלייבען טריי זייער הערשערין און געביטערין, און דערמיט אָפּצוהאַלטען אַ זיג! בירגער פון פראָג, איהר דינט צו אַ גרויסער זאַך, איהר ליידט פאַר איהר, און צווישען אייך געפינט זיך אייער דם-שונא, אַ פעררעטער, וואָס וואַרט אָפּ די שעה, דעם מאָמענט, ווען ער וועט אייך קענען אומברענגען! זייט אָבער רוהיג, גוטע מענשען! איך בין אויף דער וואַך! איך היט אָפּ אַ פרוי, ביי וועלכער עס וועט סטייען קרעפטען צו דערפיהרען דעם קאַמף ביז'ן סוף, און ענטפּלעקען פאַר אייך דעם פעררעטער! היינט נאָך וועל איך דערשטיקען די שלאַנג, וואָס איך האָב אויסגעוואַרעמט אויף מיין ברוסט! דו אויסוואורף, באַטיאַני, דיין לעצטע שעה שלאָגט אויס!

אַדעלינאַ האָט אַ קוק געטון אויפ'ן זייגער, וואָס איז געשטאַנען אויפ'ן קאַמין לעב'ן די לאָמפּ.

עס איז געווען פּונקט [illegible].

זי האָט אָנגעקלינגען און אַ פרעג געטון ביי דער דינערין, וואָס פאַר אַן'אָפיציר עס קאָמאַנדירט מיט'ן דיזשורירענדען קאַראַול.

— דער פּאָרוטשניק אַלפרעד פאָן-בענסבערג! האָט געענטפערט די דינערין.

— דער אַדיוטאַנט פונ'ם גראַף באַטיאַני? — האָט אַדעלינאַ פאַר זיך אַרויסגערעדט — מאָדנע! זאָל עס זיין בלויז אַ צופעליגקייט? אָבער, ניין! בענסבערג איז נישט קיין פעררעטער; זיין פּנים זאָגט עדות, אַז מען קאָן צו איהם האָבען צוטרוי! ער ווייסט אודאי גאָרנישט וועגען באַטיאַני'ס פּלענער, און באַטיאַני גופא האָט איהם וואַהרשיינליך בעשטימט צו דיזשורירען, כדי פּטר צו ווערען פון איהם אויפ'ן היינטיגען אָוונד.

פערבעהאַלטענדיג טיף אין זיך איהר אויפרעגונג, האָט אַדעלינאַ געהייסען, אַז די דינערין זאָל איהר דערלאַנגען אָוונד-ברויט.

זי האָט אַליין אָפּגעגעסען אין עס-שטוב. דערנאָך האָט זי גענומען אַ בוך און זיך געפּרובט צושטרייען דורך לייענען; זי האָט אָבער נישט פערשטאַנען וואָס זי לייענט, ס'איז איהר אין קאָפּ נישט געקראָכען, און זי האָט נערוועז אַ שליידער געטון דאָס ביכעל אויף דער קאַנאַפּע.

די צייט האָט זיך פאַר איהר מורא'דיג געצויגען און ווען דער זייגער האָט ענדליך אויסגעשלאָגען צוועלף איז זי אַריין אין איהר שלאָף-צימער.

זי האָט אַראָפּגעוואָרפען פון זיך איהר קלייד, און אָנגעטון אַ מאַנסבילשען קאָסטיום, אין וועלכען זי פלעגט זיך געוועהנליך אָנטון, ווען זי פלעגט אַרומגעהן איבער די פּאָזיציעס מיט באַטיאַני'ן.

הינטער'ן פּאַס האָט זי זיך אַריינגעשטעקט אַ קינזשאַל, און מיטגענומען צוויי אָנגעלאַדענע פּיסטאָלעטען.

דעם בריף, וואָס האָט עדות-געזאָגט אויף דעם גראַף באַטיאַני'ס פעררעט האָט זי בעהאַלטען אין טאַש.

דערנאָך האָט זי אַרויפגעוואָרפען אויף זיך אַ פּלאַטש, אַרויפגערוקט אויפ'ן שטערן אַ ברייטען הוט, און איז אַרויס פון שטוב.

אויף דער גאַס האָט זי זיך אַ ווייַלע אָפּגעשטעלט, ווי איבערלעגענדיג זיך, וואוהין, אייגענטליך, זי האָט צו געהן, און — זי האָט שנעל אַוועקגעשפּרייזט צו דעם וואַך-הויז.

(פאָרטזעצונג קומט).

קאנצעסיאנירט דורך דער עלעקטראוניע.

ווער סוויל האבען א ליכטיג לעבען!

זאל קומען צו דער בעוואוסטער פירמע

ב. ראטביין

קאנסטאנטינער 3

וועלכע פיהרט אויס אלע ארט עלעקטרישע אנלאגען ליכט און קראפט גרויסער אויסוואהל פון עלעקטרישע ארטיקלען. צו ערמעסיגטע פרייזען.

קומט און איבערצייגט אייך!

ראטעוועט דאס געזונד!

די גרעסטע וועלטליכע מעדיצינישע פערזענליכקייטען האבען בעשטעטיגט, אז 75 פראצ. קראנקהייטען שאפען זיך פון עצירות.

א קראנקער מאגען איז די הויפט-סיבה פון די פערשידענסטע קראנקהייטען, פעראונרייניגט דאס בלוט און שאפט א שלעכטע שטאף-ווערקסלונג.

די בעוואוסטע פון 48 יאהר אויף דער גאנצער וועלט

ZIOŁA z GÓR HARCU D-ra Lauera

זיינען האבען בעשטעטיגט די פראפעסארען פון בערלינער אוניווערזיטעט ד"ר פ. לעידען, ד"ר מארטין, ד"ר האלפעטער און א סך אנדערע בעריהמטע דאקטוירים, זיינען אן אידעאל-מיטעל אויף געזונד צו מאכען דעם מאגען, פערניכטען דאס עצירות (פערהארטונג), זיינען דאס אונפערטרעטנדסטע אפ-פיהרונגס-מיטעל, פערלייכטערן די פונקציע ביי די פערדייאונגס-ארגאנען, פערשטארקען דעם ארגאניזם און ערוועקען אן אפעטיט.

Zioła z Gór Harcu D-ra Lauera פערניכטען דאס ליידען אויף דער לעבער, גאל-שטיינער, העמארוידן, רעומאטיזם און ארטרעטיזם, קאפוועהטאג, אויסשיטונגען און לישאיעס.

Zioła z Gór Harcu D-ra Lauera זיינען בעשענקט געווארען אויף די דאקטוירים-אויסשטעלונג מיט אויסצייכנונגען און גאלדענע מעדאלען און באדען, בערלין, וויען, פאריז, לאנדאן און א סך אנדערע שטעדט. טויזענדער דאנקזאגונגען האט בעקומען ד"ר לאוער פון אויסגעהיילטע פערזאנען.

פרייז פון א האלבע שאכטעל 50 ג, דאפעלטע שאכטעל 2.50

פערקויף אין אפטייקען און אפטייק-סקלאדעס

בעמערקונג: היט אייך פאר אהננווערטיגע נאכמאכונגען.

רעפרעזענטאנט אויף פוילען: Józef Grossman, Warszawa, Chmielna 49

א-פ-י-ש-ע-ן

און קלעפסידרעס

צו בילינגע פרייזען ווערט אין פערלויף פון איין שעה אויסגעפערטיגט און אויסגעקלעפט אין אלע גאסען

אין דער דרוקעריי פון "נייעם פאלקסבלאט"

פעטריקאווער 21. טעל. 24-71.

Dr. med. M. GLAZER

ul. ZIELONA Nr. 6

הויט- און ווענערישע קראנקהייטען.

נעמט אן פון 8–10, 12–2 און 7–8 אוו. 589

גרויסע געמוירטע שאפעס

געאייגנעט אויף גאראזשען, סחורה-לאגערן, אדער אויף אפפאל א. ז. וו. צו פערמיטען. ליכט און וואסער אויף דער שטעל. צו ערפאהרען פרושעיאזד 27 (יוליוש-גאס 1). דארט קען מען ערפאהרען ווענען א פאב-ריקס-לאקאל מיט א טראנסמיסיע, וואס גע-פינט זיך אויף דער נאווראט-גאס 93. 588

Dr. med. H. GUTSZTADT

ספעציאליסט פאר אקושער און פרויען-קראנקהייטען.

Zachodnia 62 (Cegielniana 23)

Tel. 29-52

צוריקגעקערט.

נעהמט אן פון 10–12 פארמ. און פון 5–7 אוו.

וכי תמכור ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תונו איש את אחיו!

און טאמער יא? זאלסטו קומען צו לויפען אין ביורא **פעטריקאווער 18**, וואו ס'ווערט ערלעדיגט אלערליי ביטעס לויט'ן אוסטאוו, קלאוזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, אפעלאציעס, אפאזיציעס, אדוואקאניעס, רעקורסעז- וועגען קאנצעסיעס אין קאמיסאריאט-רזשאנדו, ביטעס צו אלע פאליציי-בעצירקען, שותפות-אקטען, סטאטוטען, אקטען אינטערציזיעס, אקטען דאראציזיעס, קארנע ספראוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען. 503

שנעל, רעיעל און ביליג!

Dr. Z. Rakowski

ספעצ. פאר אויערען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען

9 קאנסטאנטינאווסקא 9

טעלעפאן 27-81

ספעציעלער קורס פאר שטאמלער.

אפרעכשטונדען פון 2 ביז 2 און פון 5–7. 175

נעהמט אויך אן אין לעטשניצע זגערושער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאכמ.

ארמאווסקא ספעציאליסט פערניכטעט אלערליי ווערים

28 נאר 28 נאר 28

פערקויפט נישט אייער

מעבעל,

דיוואנעס, פעלצען, אנציגער, ניי-מאשינען אז"וו, בעפאר איהר איבערצייגט אייך נישט ביי די לאנג-עקזיסטירענדע פירמע

ח. לאזניק, בענעדיקטא 28

נאר איך צאהל די העכסטע פרייזען!

בעמ.: ביי מיר אויף לאגער שטענדיג פערשי-דענע געניצטע מעבעל און נייע צושטאנד. פרייזען צוגענגליכער, ווי איבעראל!

28 נאר 28 נאר 28

17. קליפער-מאשינען

קויף איך, עווענטועל ציצוטרעטען אלס שותף. אפערטען אין אדמיניסטר. אינטער "ז. וו." 883

זאפארט איבערצוגעבען א גוט-איינגעפיהרט

פוטער-געוועלב

אויף דער דלוגא-גאס 8. צו ערפאהרען אין פוטער-געועלב. 884

א הויפ-צירטען

טאפעצירער-געזעל

אויף לעהריונגלעך ווער-רען זאפארט געברויכט ביי וואיטשעכאווסקי נאוואמיעסקא 10. 878

ס'ווילדרינגען 1 גרויס

אדער 2 קליינע צימער

אין צענטרום פון שטאט. געוואונשען דירעקט ביים הויזווירט. אפערטען אין אדמיניסטר. פון דער צייטונג פאר "נומער 69". 818

לעטשניצע פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט

זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראקאווסקי	נאז, האלז, אויערן קר.	3-2 11-10 $7^1/_2$–$6^1/_2$
ד"ר רוזשאנער	הויט-און געשלעכט-קר.	11–10 2–1
ד"ר גאלדשטיין-פאראך	אויגען-קראנקהייטען	8-7 2-1
ד"ר יוסטמאן	נערווען-קראנקהייטען	2–12
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	5-4 12-10
ד"ר פאפיערני	פרויען-און געבורטס-הילף	6-5 1-$11^1/_2$
ד"ר קאנטאר	כירורגישע-קראנקהייטען	2-1.ז 4-3
ד"ר וויינבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	7-$5^1/_2$ 1-11
ד"ר סטופעל	רענטגען	12-10 6-4
ל. פרוסאק	צאהן-ארצט	10–2
נ. ראזעס	צאהן-ארצט	7–4

צאהן-טעכניק, פליכטונגען, קא-ענען, מאסטען, א או. ה.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען

רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט-קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכליכטונגען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שטאמלער.

אנמעלדונגען געגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכמ.

די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.

חיזיט אין דער שטאט.

לעטשניצע פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

בושעזשינער 11, טעל. 37-63

אפען פון 9 פריה ביז 7 אוונד

ד"ר וואלינסקי	נאז, האלז, אויערן-קר.	4–3
ד"ר קערשנער	קינדער-קראנקהייטען	10.30–9 5.30–4
ד"ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	12–10 6-5
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכט קר.	1–11
ד"ר שמירגעלד	נערוען און גייסטיגע קר.	2–12
ד"ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	2-12.30
ד"ר עליאסבערג	כירורגישע קראנקה.	3-1
ד"ר בערגסאן	פרויען און געבורטס-הילף	4–3

פסיכא-טעראפיע, שפר ד-שטערונגען ווי שטאמלען א. ז. וו. פאקען-שטעלע, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראהלונג אייג-שפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס. אויף פערלאנג — וויזיטען אין שטאט. אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, ווי אורין, פלעגמא און בלוט. 2120

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א

דענטיסטישער קאבינעט

עס נעהמען אן:

ד"ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	9 ביז 2 נ. מ.
ד"ר לאזשינסקא סטאראפאלסקא	צאהן-ארצט	7.30–3

קינסטליכע ציינער, קראנען, מאסטען א. ז. וו.

די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאג.

וויזיט 3 זלאטעס.

Dr. ALTERMAN-GURFEL

פרויען-קראנקהייטען און אקושעריע.

Piramowicza 10.

נעהמט אן פון 4–6 נאכמיטאג. 167

Artystyczny Zakład Fotograficzny

„POLONJA"

שוו. יערזשעגא 19 (יעראטערינעבורסקע)

איך מאך דערמיט בעקאנט, אז אין מיין אטעליער ווערען אויסגעפערטיגט פערשידענע פאטאגראפישע ארבייטען, ווי: קאבינעט, וויזיט בילדער, גרופען-בילדער, פאסטקארטען, ווי אויך גרויסע פארטרעטען אין נאטור-פארבען צו קאנקורענץ פרייזען. דאס פאזירען לויט די נייעסטע מאדע — אויפן פערלאנג בעקומט מען ביי מיר פערשידענע קליידונג צום פאטאגראפירען אהן צאהלונג.

פאר פעראיינען, ארטיסטישע קרייזען מיט 30 פראצענט ביליגער!

שניידט אויס דעם קופאן!

מיט אכטונג

י. גוטערמאן.

בעמערקונג: צופאהר מיט'ן טראמוואי נומער 3 ביז רוג צמענטארנא, רוג יעזשעגא

4 פאסט-קארטען ספעציאל ברוין דאפעלט רעטושירט נור 2.50 זל. גילטיג פאר 1 פערזאן. דעם קופאן מיטברענגען

אבאנעמענטס-פרייזן: ...

אנאנסען - פרייזן: ...

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółka z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i D. Silberberg.

Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami drukarni „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.